

Evaluation of Olgun Çocuk Dergisi [Mature Child Magazine] (1935) within the Scope of Raising National and Historical Consciousness of Children

ARTICLE TYPE	Received Date	Accepted Date	Online First Date
Review Article	04.13.2023	02.08.2024	04.19.2024

Tolgahan Ayantaş ¹
Ankara University

Cengiz Dönmez ²
Gazi University

Abstract

This study aimed to evaluate the Olgun Çocuk Magazine [Mature Child Magazine] (1935) within the scope of efforts to raise children's consciousness of the nation and history through document analysis, one of the qualitative research methods. The magazine, which released its first issue on February 16, 1935, concluded its publication with the 13th and final issue on May 25, 1935. The main sections found in each issue of the magazine are Let's Get to Know the Elders of the Nation, One Mustafa Against a Thousand Enemies, Pictures and Cinema, In the Land of Animals, Scholar Investigates, Adventures of Yumurcak, Our Own Writings, and Riddles and Puzzles. The research concludes that the magazine directly reflects the understanding and conditions of its time, includes subtexts related to the Surname Law (1934) and efforts to simplify the language, touches upon the Battle of Çanakkale and War of Independence, emphasizes the virtues of the Turkish nation and the importance of Atatürk as a leader, and attempts to instill national and historical consciousness in children through these themes. Children are viewed as little adults, an effort is made to impart a consciousness reflecting the historical context, and it is emphasized that they can accomplish even the most challenging tasks. Additionally, the magazine contains sections, as mentioned above, designed for the entertainment and enjoyment of children.

Keywords: children's magazine, historical consciousness, national consciousness

Citation: Ayantaş, T., & Dönmez, C. (2024). Evaluation of Olgun Çocuk Dergisi [Mature Child Magazine] (1935) within the scope of raising national and historical consciousness of children. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences, Online First*, 1-48. <https://doi.org/10.30964/auebfd.1282482>

¹*Corresponding Author:* Research Assistant, Faculty of Educational Sciences, Department of Turkish and Social Sciences Education, E-mail: ayantas@ankara.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4348-0975>

²Prof. Dr., Faculty of Gazi Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, E-mail: cdonmez@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6509-4664>

History, our collective memory, is often characterized as the sum of experiences that shape our identity concept, perceptions of the future, and responses to questions about societal views. Societies need a narrative of their history to pass on to future generations. Consequently, history education has evolved with alternative interpretations from past to present and is regarded as a societal necessity and of significant importance (Carr, 2015; Güven, 2014; Osborne, 2006; Wineburg, 2018). There has been a concerted effort to raise consciousness of social history, particularly since the 19th century, when education became more publicly accessible. Press outlets, especially children's magazines, have strived to meet the needs of their times, evolving through various stages and adopting a didactic approach to societal education. As a result, the dominant themes in magazines have shifted over time.

When examining the history of press elements, there was initially a general intent to address society as a whole. Over time, it's noticeable that they diversified based on factors such as gender, age, and interest. In this context, treating children separately from adults has created specialized literary products for them. The 'Leipziger Wochenblatt für Kinder,' published in Leipzig in 1722, is considered a pioneer in the realm of children's publications. Magazine publishing in Turkey began with 'Mecmuai Fünun' in 1862. The history of children's magazines in Turkey started with Mümeyyiz, which was first published in 1869, and a total of 50 children's magazines were published until 1928 (Bilge, 2017). Magazines designed for children were more popular than books among young readers due to their manageable size, abundance of illustrations, and varied entertaining content (Bilge, 2017). Initially, children's magazines contained educational, instructive, and entertaining elements, but lacked children's literature such as poetry, novels, and plays. However, in later periods, such literary works began to be featured in children's magazines (Cüneyd, 1999). An important example in the context of children's literary magazines is 'Arkadaş' ('Friend'), first published by Mehmed Şemsettin in 1876, notable for its child-friendly content (Cüneyd, 1999). The 'Çocuklara Rehber' ('Guide to Children') magazine, which began publication in 1897 under Ahmet Mithat, is recognized as the last children's magazine of the 19th century, with 166 issues published (Şimşek, 2001).

We have a rich accumulation as a society in terms of the quantity and quality of children's magazines, which are seen as tools of value instillation. During the Tanzimat Period, modernization efforts gained new momentum and were supported by children's magazines (Özdemir & Toprakçı, 2019). In this period, children were considered individuals for the first time and were seen as the founder, savior, and protector of the future. A didactic style was used in the period's children's magazines and they aimed to discipline the children (Özdemir & Toprakçı, 2019). During the Union and Progress Period, children's magazines were tried to be used effectively by political power for a similar purpose (Özdemir & Toprakçı, 2019). In children's magazines, the aim of raising citizens with Western and national values was prioritized by continuing the same mission in the Republic's first years (Koçer, 2020). In the years following the Letter Revolution, there have been significant changes in the appearance and content of magazines. American comic books have been dominant

in children's magazines since the 1950s, and popular culture elements have been dominant since the 1980s with the effect of the globalization trend (Koçer, 2020).

As it is known, the 1930s were years of significant developments in many respects and can be described as a historical period in itself, from the Wall Street disaster in the last week of October 1929 to the declaration of war on Germany on September 3, 1939. These 10 years are the most disastrous and depressing years of the century economically for almost the entire West (Hutchison, 2009). Some trends, such as protectionism and extreme nationalism, have risen again. These years were also very important for Turkey's close neighbor, the Soviet Union. Stalin's period have gone down in history as the years when millions of people were interrogated, exiled, tortured, or killed for imaginary political crimes such as serious authoritarianism, introversion, sabotage, espionage, or trying to destroy the state for Russia (Gerber & van Landingham, 2021). Fascist and totalitarian regimes that came to power have left their mark on European history with their authoritarianism, nationalism, hostility towards democracy, and individual freedoms (Arendt, 1951). In these years, Germany's attempts to manipulate perceptions of its political intentions and military capabilities brought strategic deception to the top. Within the framework of these developments, it is seen that the international trust and peace environment was destroyed in the 1930s (Mihalka, 1980). Tarling (2016) argued that the international crisis environment in Asia exacerbated regional tensions and fueled imperialism. He ultimately emphasized that it led to World War II and that the idea of regional identity and resistance to imperialism became widespread. Due to the developments, it is understood that a different atmosphere covers the whole world, deeply affecting community life (Armaoğlu, 2018; Bodur, 2005; Harman, 2011).

Since the early years of the 20th century, when Western science began to enter the Turkish education system (Lewis, 2011), the education system has been shaped in line with the wishes of the political power, and the founding cadres of the Republic have tried to eliminate the deficits in the complex education system they have taken over by linking all science and educational institutions to the Ministry of Education (Güven, 2010). By teaching the book Civil Studies, which was prepared by Atatürk with the support of Afet İnan in 1929, in civics courses (Akşin, 2012), it was tried to present the needs of Turkish children to be good citizens and to be aware of history. Some historical theories put forward to give the Turkish nation a sense of pride and boasting within the scope of its stance and activities in history have formed the main basis of history teaching in educational institutions since 1932 (Zürcher, 2012). The 1930s brought the themes of reinforcing national unity and solidarity, emphasizing peace, and recalling the military victories of the recent past to the forefront for Turkey as never before. In terms of foreign policy, international problems warm the Mediterranean and cause tensions in the Balkans and the Middle East; in this period, when the footsteps of World War II were heard, Turkey had to make development breakthroughs while entering regional peace-keeping efforts. This period is the year when a new educational and cultural life has begun to be adopted for the Republic of Turkey, schooling has been increased, and university reform has been carried out. In

other words, a significant part of the revolutions in these years focused on the fields of science, education, and culture. This situation affected the publications produced in society as a whole, especially those prepared for children.

The fact that children's magazines are a unique historical evidence or press item worth examining has attracted the attention of researchers working on other related subjects, especially children's literature, and a certain accumulation has been achieved in this regard (Asar & Yeşilyurt, 2017; Aslan, 2006; Davulcu & Temel, 2016; Gurbetoğlu, 2006; Sarıkaya, 2010). In some studies, it has been observed that children's magazines try to reveal the understanding of their period (Tuğluoğlu, 2015; Yılmaz, 2017). These magazines, which cannot be considered separately from social life and politics, have the function of informing and entertaining, as well as giving explicit or implicit messages to their readers and being a means of reflecting the events and thoughts of the period. For this reason, it is clear that they are important resources in terms of reflecting the understanding and perspective of the period (Alabaş, 2019; Kaptan & Sürmeli, 2013; Küçük, 2010). Research on children's magazines in Turkey mostly focuses on magazines with old letters (Akbayrak, 2014). Studies examining new-letter children's magazines published in Turkey, especially until the 1950s, are limited (Alabaş, 2019; Alabaş & Kamer, 2016; Duman, 2010; Öztekin, 2019; Turanlı, 2017; Üstündağ & Bakan, 2022). However, more subject matter of these magazines will contribute to the literature. The weekly *Olgun Çocuk Magazine*, based in Istanbul and understood to have been published by Burhan Doğan Bilbaşar in 1935, is a new-letter magazine. In the selection of the magazine in question within the scope of the research, the characteristics of its high potential to reflect the understanding of the 1930s, its published numbers being worth examining, being rich in content, being accessible to all its issues, and addressing historical issues were taken into account.

This study aimed to reveal the characteristics of *Olgun Çocuk Magazine* (1935) by using document analysis, one of the qualitative research methods, and to evaluate its contents in terms of creating national and historical consciousness in children. The research question addressed is 'What characteristics define the *Olgun Çocuk* [Mature Child] Magazine, and what elements within the magazine contribute to fostering national and historical consciousness?' The sub-questions of the research are outlined as follows:

1. What are the defining characteristics of the *Olgun Çocuk Magazine*?
2. What elements within the *Olgun Çocuk Magazine* contribute to the development of national consciousness?
3. What elements within the *Olgun Çocuk Magazine* contribute to the development of historical consciousness?"

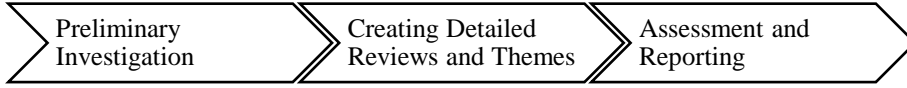
Method

Document analysis is a method that includes in-depth and systematic analysis of materials containing information about the phenomena aimed to be investigated to explore and explain the social world (Altheide, 2000; Silverman, 2021). Document analysis is usually a process of analysis to understand a text or document, evaluate its content, extract information, or serve a specific purpose. In this respect, document analysis is considered a pattern. Books, newspapers, pictures, and magazines can be the subject of document review (Lune & Berg, 2017). By examining the documents related to the popular culture created to entertain, inform, or persuade people, information can be obtained about times and situations that cannot be directly observed or there is no one to discuss the subject (Merriam, 2013). In this method, it is first necessary to determine the document from which the data will be obtained and then to carefully check whether it is original. The researcher must make as in-depth evaluations as possible about the context and content in which the document is written. A typical document review involves processes such as researchers collecting information about the formation form and conditions of documents and checking their authenticity and reliability (Seggie & Bayyurt, 2015; Yıldırım & Şimşek, 2013). According to Bowen (2019), the stages to be followed in the document analysis process are defining the research question and selecting the documents to be analyzed, developing a coding framework or analytical approach to analyze the documents, collecting data from the documents using the selected analytical approach and interpreting the data and drawing conclusions based on the findings.

Determination and Analysis of the Document

The main data source of this research is Olgun Çocuk magazine, which is located in Ankara National Library with the place number "1971 SB 339" as 13 issues. The magazine was examined by performing content analysis. In such analyses, systematic and analytical processes are used to identify the document's patterns and messages and understand what they mean. Describing the data on the one hand and interpreting it on the other are the determining features of such analyses (Glesne, 2013; Patton, 2014). First of all, the main titles were determined in the magazine; information about the contents of the titles was recorded within the framework of the main category/themes and codes (Figure 1). At this stage, Merriam's (2013) process steps in the qualitative data analysis process (creating categories, classifying them, labeling them, and expressing them as sentences) were used. The data obtained were interpreted by considering the social context in which they were produced, that is, the findings of the studies in the literature revealing the conditions of the 1930s.

Figure 1
Stages Followed in Document Review

Since it was impossible to examine all the children's magazines of the period and present them in a single publication, it was decided to examine a single magazine that could reflect the conditions of the period.

Credibility, Transferability, Consistency, and Verifiability

Although it is not deemed necessary to check the codes and themes in the literature by another researcher, the credibility of the data obtained in the research was ensured by presenting the themes and patterns that emerged as a result of content analysis to the opinion of an expert with similar research in the field (Creswell, 2013). In addition, a thick description technique was used to ensure credibility and verifiability; the document was described in detail for other researchers and readers as much as possible (Merriam, 2013). The thick description includes an in-depth description of the context and environment in which the phenomenon examined occurs in qualitative research. Thick descriptions can enhance the quality of qualitative research findings by comprehensively understanding the phenomenon of interest. In order to ensure the transferability, consistency, and verifiability dimensions of the study, the title "Method" is written as clearly and comprehensibly as possible. Within the scope of the study, the passages quoted from the document (including misspelled expressions) were taken without changing and editing so that the reader could see the language and expression forms of the period. Detailed information about the tag and general features of the magazine is presented to ensure credibility.

The role of researchers

The perspective and role of the researcher were effective within the scope of the objective examination of the document and the verification of the data obtained within the scope of this research. As can be seen in the introduction and findings section of the study, the facts discussed in the literature are prioritized rather than the perspective and subjective comments of the researchers.

Findings

The findings of the research are presented under the following headings.

General Findings Regarding the Magazine of Olgun Çocuk

According to the general findings of the research, Olgun Çocuk is a children's magazine published by private enterprise between February 16 and May 25, 1935 (total of 13 magazine issues). It was publicly announced with a promotional issue on

February 7, 1935. In this issue, it is seen that general information about the titles and themes to be included in the content is included, and the magazine is described as "a unique, weekly children's newspaper". Publishing principles such as weekly publication, holding contests with gifts on various subjects, and giving as much space as possible to visuals and content that may be of interest to children were shared with the reader.

In the magazine's first issue, "*Why are we going out? Only for you, the Great Turkish Child*" (Olgun Çocuk, 16 February 1935, p.1). The article "Olgun Çocuk Issues on Saturdays in Seven Days, It is the Only Magazine of Turkish Children" is at the forefront of the magazine. The following statement is addressed to children:

Turkish child, when publishing this magazine, we thought only of you. We were thinking and wanting this magazine to be solely yours. In this magazine, you should be able to find everything. This magazine should value you. It should provide you with knowledge. It should entertain you. It should be your unique friend. Adding a little more strength to your great existence should make you a Scholar for your country and nation. If we can help you, even a little, on this grand and noble path of yours, how happy we would be." (Olgun Çocuk, February, 16, 1935: 15)

The magazine, which has a text-visual balance, has content that may be of interest to children for the period it is published. The texts reflect the linguistic characteristics of the period and the emphasis on Pure-Turkish is at the forefront. In his first warning to his readers on this subject: "*The articles of our magazine are written in our own language in a way that you can understand from the beginning. From now on, it will be written as such. The number of words we use in each issue that will be unfamiliar to your ears will not exceed thirty. For now, we will write their equivalents with the old language words that we have been talking about for a long time, which are mixed and not concise!...*" (Olgun Çocuk, February, 16, 1935: 5). In particular, it is seen that the Letter Revolution and language simplification movements are the themes that come to the fore in the magazine. In the 9th issue of the Let's Get to Know the Elders of the Nation section, this effort was described as the "Battle of Pure-Turkish". There is also a reference to the Language Congress held in Dolmabahçe Palace.

The magazine, which is seen to have colorful content when examined visually, is also ambitious in this regard. According to the magazine staff, it is the most abundant magazine ever published:

"All the leaves of the (Olgun Çocuk) newspaper are decorated with beautiful pictures that will make you smile and drive you crazy with joy. No children's newspaper has come out with so many beautiful pictures until today." (Olgun Çocuk, February, 7, 1935).

The publication staff of the magazine is as follows:

- Manager (command and order): Burhan Bilbaşar,

- The editor-in-chief: İffet Buldam,
- Writer (story and sportswriting): İzzet Aykol
- Cartoonist: Orhan Ural,
- Riddle authors: Kemal Besen and Nurittin

The magazine was printed at Letafet Printing House and distributed at Ankara Caddesi Vakıf Yurdu. The address is Istanbul: Ankara Caddesi Letafet Printing House, the postal address is Istanbul, and the post box is 68.

The magazine staff, especially on the cover pages, warns: "*Turkish Children, Turkish educators, mothers, and fathers, it is your duty to report the deficiencies, residuals you see in and wishes have you from our magazine.*" This warning indicates that the readers are being asked for feedback. They wanted to communicate effectively with children by determining "magazine reporters" so that they could be in charge of promotion. They have made an effort to encourage readers to spread the messages processed by the magazine by including the photographs of the reporters in the magazine. Requesting photographs from children and printing some of them in the magazine can also be seen as a reflection of this interaction. The magazine also tried to ensure its interaction with the reader by organizing competitions on different topics and rewarding the winners.

In the last issue, it is seen that the magazine prepared a farewell article for its readers. In this article titled "Great Turkish Children", it is emphasized that the magazine will continue to be published the following year, distribute books that may be of interest to children, and maintain communication with its readers. However, in this study, it was seen that the magazine did not continue its publication life after the year. It is not known whether the book was distributed or not.

It is seen that the magazine has a total of 152 sections in all issues (when small space-occupying cartoons are excluded) (Table 1).

Table 1

Issues and Sections of Olgun Çocuk Magazine

Issue	Date	Name of the Section
1	February 16, 1935	1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Cinema with Pictures- At the Bottom of the Sea 4. Tekin, who gave life and saved lives 5. In the Land of Animals 6. Scholar Investigates 7. Yumurcak Dentist 8. Our Own Writings 9. We Are Turkish Children Song 10. Aykut's Toys (Fairy Tale) 11. Riddles-Puzzles 12. Snowball Travels Around the World

Table 1 (continued)

Issue	Date	Name of the Section
2	March 2, 1935	1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Cinema with Pictures- At the Bottom of the Sea 4. İlhan's Parrot 5. In the Land of Animals 6. Scholar Investigates 7. Little Ece (Fairy Tale) 8. Sports (Who will be the football champion this year?) 9. Yumurcak in Cinema 10. Riddles-Puzzles 11. Snowball Travels Around the World
3	March 9, 1935	1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Black Street Double Two vs Songur (Story) 4. In the Land of Animals 5. Scholar Investigates 6. Our Own Writings 7. Yumurcak Painter 8. Wooden Rifle (Fairy Tale) 9. Riddles-Puzzles 10. Snowball Travels Around the World
4	March 16, 1935	1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Scholar Investigates 4. In the Mouth of Wolves (Story) 5. Yumurcak at the Festival Site 6. Sports (Skiing) 7. Cinema with Pictures-The Dragon of the Early Ages 8. Our Own Writings 9. We Do (Story) 10. In the Land of Animals 11. In the Star of Zuhâl (Fairy Tale) 12. Winners of the Riddle Without Coupon 13. Snowball Travels Around the World
5	March 23, 1935	1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Scholar Investigates 4. Was Orhan Struck by a Goblin? Story 5. Yumurcak Grocery Apprentice 6. Two Sacrifices (Fairy Tale) 7. We Do (Story) 8. In the Land of Animals 9. Our Own Writings 10. Winners of the First Issue 11. Snowball Travels Around the World

Table 1 (continued)

Issue	Date	Name of the Section
6	March 30, 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Scholar Investigates 4. Ship of Ghouls (Story) 5. Yumurcak Fisherman 6. White Pigeon (Fairy Tale) 7. Cinema with Pictures-Mickey and the Top and the Electric Man 8. We Do (Story) 9. In the Land of Animals 10. Our Own Writings 11. We Are the Children of the Great Nation (Theater) 12. Snowball Travels Around the World
7	April 6, 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Scholar Investigates 4. Ship of Ghouls (Story) 5. Yumurcak At the Farm 6. Martavalcı (Fairy tale) 7. We Do (Story) 8. In the Land of Animals 9. Our Own Writings 10. Second Issue Riddles Winners 11. Snowball Travels Around the World
8	April 13, 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Scholar Investigates 4. Ship of Ghouls (Story) 5. Yumurcak Juggler 6. Cinema with Pictures-Badi and Tobaç Train Smuggler 7. We Do (Story) 8. Our Own Writings 9. In the Land of Animals 10. Little Magazineist (Story) 11. Third Issue Riddles Winners 12. Snowball Travels Around the World

Table 1 (continued)

Issue	Date	Name of the Section
9	April 20, 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Scholar Investigates 4. Dog of the Rock 5. Sports (Galatasaray-Vienna) 6. Yumurcak and Snowball in Toy Bonnet 7. We Do (Story) 8. Our Own Writings 9. In the Land of Animals 10. What Books Should We Choose to Read 11. Letter of Thanks to the Ministry of Public Works 12. Our New Races 13. Those Who Make the Riddle of the Circle of Numbers Correct in the Third Issue 14. Snowball Travels Around the World
10	April 27, 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Among Ourselves (Biz Bize) 2. Let's Get to Know the Elders of the Nation (İsmet İnönü) 3. One Mustafa for a Thousand Enemies 4. Is Ulus Goods Given to Enemy? Story 5. Scholar Investigates 6. How Did Yumurcak Revenge Him? 7. We Do (Story) 8. Our Own Writings 9. In the Land of Animals 10. Fourth Numbers Puzzle Winners 11. Snowball Travels Around the World
11	May 4, 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (İsmet İnönü) 2. One Mustafa for a Thousand Enemies 3. Scholar Investigates 4. Is Ulus Goods Given to Enemy? Story 5. Yumurcak at May 5th Festival 6. We Do (Story) 7. In the Land of Animals 8. Our Great Training Day/Festival 9. Father... Father (Fairy tale) 10. The Great Nation Institution of our Great Ancestor 11. Fifth Issue Riddle Winners 12. Snowball Travels Around the World

Table 1 (continued)

Issue	Date	Name of the Section
12	May 9, 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Let's Get to Know the Elders of the Nation (İsmet İnönü) 2. Cumurluk People's Party Feast 3. One Mustafa for a Thousand Enemies 4. Scholar Investigates 5. Athlete (Story) 6. Yumurcak's Kite 7. We Do (Story) 8. Sports (Fenerbahçe-Greece Match) 9. In the Land of Animals 10. Our Own Writings 11. Kara Kınran (Fairy tale) 12. Snowball Travels Around the World
13	May 25, 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Great Turkish Children 2. Let's Get to Know the Elders of the Nation (İsmet İnönü) 3. One Mustafa for a Thousand Enemies 4. Fire (Story) 5. Yumurcak Gets Ready for Exams with Desire 6. We Do (Story) 7. Sports (Beşiktaş-Apollon match) 8. In the Land of Animals 9. Little Airman (Fairy Tale) 10. Seventh Issue Puzzle Winners 11. Snowball Travels Around the World

The issue with the most sections in the magazine was published on April 20, 1935. Other numbers are designed as 10, 11, and 12 sections. There are uninterrupted sections in all issues of the magazine. The first of these is the "Let's Get to Know the Elders of the Nation (Kamâl Atatürk)" section. In the section, Atatürk's life, struggles, and what he did for the Turkish nation are discussed from the perspective of children. In the last 3 issues, this section deals with the life of İsmet İnönü by taking the name "Let's Get to Know the Elders of the Nation". The story titled "A Mustafa for a Thousand Enemies", which includes the contributions of a child named Mustafa to the National Struggle, is another section in all issues of the magazine. Mustafa's adventures are presented under the title of "Big Children in Otük (History)". The sections titled "The Adventures of Yumurcaks, In the Land of Animals, Snowball Travels Around the World " were also published in all issues. The articles with information titled "Bilgin Araştırıyor" were published in 12 issues, the section titled "Biz Yaparız", which included utopian expressions about what kind of a country Turkey would be in the future, and the section titled "Our Own Writings", which included the articles of the readers, were published as 10 issues, and the section titled "Resimle Sinema" was published as 5 issues.

Findings Regarding the Efforts to Raise National and Historical Consciousness in the Magazine of Olgun Çocuk

The magazine mentioned the virtues of the Turkish nation, the importance of Atatürk's efforts, and the fact that Turkish children can achieve great things. This theme is seen especially in the "Let's Get to Know the Elders of the Nation" and "A Mustafa for a Thousand Enemies" sections. However, the magazine as a whole strives to instill certain ideas in children and claims to produce content that will help Turkish children with their great responsibilities (protecting the homeland and moving it forward).

Findings Regarding the Getting to Know the Elders of the Nation Section

In the section 'Let's Get to Know the Great Figures of the Nation,' articles focusing on the history of the National Struggle have been included to cultivate national and historical consciousness in children. The life of Atatürk, his struggles, the efforts he made for the salvation of the Turkish nation, and the revolutions he accomplished are discussed. Among the covered topics are the Battle of Çanakkale, the opening of the Grand National Assembly of Turkey (TBMM), the Great Offensive, the Proclamation of the Republic, the opening of Atatürk Forest Farm, the Alphabet Reform and its reasons, steps related to women's rights, and developments in the economic field.

While this was the case, Atatürk had organized the army in the worst days of our country, convinced the army commanders of what needed to be done, and with a bold move, he had saved our beautiful Edirne from the enemy's hands. Thus, we were able to stand and speak against the enemy and intervening nations who wanted to make peace under much more severe conditions. Even then, Atatürk saved his nation from a first death, giving it life. (applause)... (Olgun Çocuk , March, 2, 1935: 3).

Atatürk, on this battlefield, at Anafartalar, created wonders... He was the one who granted the Turkish nation the most famous victory of the World War. It was solely his presence, the great Atatürk, that saved the country, Istanbul, and the grand name of our nation in history. (Long live Atatürk!..) This shout spontaneously erupted from the hearts of the students in the meeting room, filling the space with applause. (Olgun Çocuk, March, 9, 1935: 3).

But great Atatürk could not just watch the injustices done to the Turkish nation and the death of our great nation. One day he erupted in anger. To the palace, to the sultan, and to the national figures, he boldly shouted and screamed about the wrongdoing of their actions and how it was a disgrace to the nation. The enemy demanded the arrest of this brave commander. In response, Atatürk removed his military uniforms and epaulettes, threw them in their faces, and took the lead of a nation wanting to live with dignity without being captured. He went to Anatolia, landed in Samsun. Soon, young men who swore to work for liberation, along with thoughtful officers, held a meeting in Erzurum. Now, everywhere,

village by village, all Turkish nation, men and women, young and old, children, began to gather around this great savior. The Turkish nation swore in front of our great Atatürk to work with all their might until death for liberation, to rise, to escape from death, to create a life befitting its great name. (Olgun Çocuk, March, 16, 1935: 2)

Think, friends, all these deeds, this great war, and victory were accomplished in fourteen days. Fourteen days. In fourteen days, it's impossible to even quickly tour this western part of the country, let alone cleanse it from the enemy. What a leap, what an attack it was that this great war of liberation was accomplished in so few days. Where did this strength of the Turkish armies come from? Solely and solely from the shouting, commanding voice of our great Atatürk: (Turkish armies, forward always forward. Your first goal is the Mediterranean!..) (Olgun Çocuk, March, 23, 1935: 3)

This great and self-reliant task, which had not been done for centuries, was thus suddenly accomplished. Because the one who did it was our Great Atatürk, Kamâl Atatürk, in whom the whole nation believed with all their heart and being. Whatever he wished and thought was done, was successful. Because he was Kamâl Atatürk, the Forefather of the Turkish race, awaited on the path of progress and innovation. (Olgun Çocuk, March, 30, 1935: 3)

We used to buy, but now we both produce ourselves and sell to others. What a great victory this is. It's an economic victory, brothers. All these were created, made, and achieved by the Forefather of Forefathers, Kamâl Atatürk, and the hardest-working nation in the world, the Great Turk. (Olgun Çocuk, April, 13, 1935: 3)

Great Turkish children: The children of Atatürk. No matter how much you shout, scream, and boast, it's well-deserved for you. You are the Turkish children the whole country believes in, and your great Forefather has always stated this everywhere. Yes, the Turkish child does, achieves, and creates. Because there is only one force, one existence he believes in. (Kamâl Atatürk). Shout, my children, scream, young Turks. Long live for thousands of years, the great Forefather, the supreme leader, Kamâl Atatürk. The meeting room of the school (school) echoed, echoed, echoed with the voices of these shouting, overflowing, enthusiastic Turkish children (long live Kamâl Atatürk). (Olgun Çocuk, April, 20, 1935: 3)

In these passages, the importance and contributions of Atatürk to the nation are highlighted. Besides these, Atatürk's contributions to the Battle of Çanakkale (issue 3), the organization of congresses and the opening of the Grand National Assembly (issue 4), the War of Independence (issue 5), the Hat Revolution (issue 6), Atatürk's Great Speech and the innovations and projects implemented nationwide (issue 7), economic revolutions (issue 8), the Alphabet Reform and the struggle for the native language (issue 9) are among the historical information featured in the magazine.

To strengthen the importance of Atatürk, the front taken against the previous administration (reign-Ottoman Period) in a way that reflects the perspective of the period on history is clearly seen in the magazine. In particular, it is emphasized that the sultan left the Turkish nation to its fate and agreed with the enemies. Such passages also support some other sections where the consciousness of Turkishness is tried to be instilled instead of Ottomanism:

"For Sultan Vahdettin: '...But this ..., accustomed to a bad life, despite fleeing with so much money, died in a foreign land living a poor life. This ... who tarnished the name of the Turk. Perhaps they would have tried to smear our inherently pure nation with their dirty hands, but the monarchy was abolished. And ... moreover, they were expelled from the country with enough money to live for years without working. (Olgun Çocuk, March, 2, 1935: 3).

For hundreds of years, our inherently pure and hardworking nation was dragged backwards under the guise of religion by the backward-thinking sultans and emperors of ancient times, who thought only of their own benefits. (Olgun Çocuk, March, 16, 1935: 2)

The section 'Let's Get to Know the Great Figures of the Nation' in the last three issues describes İsmet İnönü as a great patriot and a statesman worthy of emulation:

This is such a life; in it, you can see the challenging aspects of a stormy existence, the tough aspects of a politician, the bright and dazzling appearances of a perceptive and successful administrator; this great man's age has been spent creating all these, working to elevate his country; His valuable presence shown in his most recent prime ministership has introduced and endeared him to the world as a strong national figure, not just as a warrior and a politician... (Olgun Çocuk, May, 4, 1935: 3)

Findings Regarding One Mustafa Section for a Thousand Enemies

Mustafa's perseverance, intelligence, and patriotism towards enemies are emphasized many times in the section titled A Mustafa for a Thousand Enemies. While emphasizing this, the subtext that the enemies are actually poor and funny in the face of this bravery and courage is included. This is clearly seen in a dialogue between Mustafa and the enemy soldier on duty:

In the twilight of the evening, a voice meowed: -Stop whoa!... Who's there!... A firm and brave voice responded to this shrill sound: -I'm going to the village, guard. I am shepherd Mustafa!. You know, the shepherd of your captain, that's me.." (Olgun Çocuk, February, 16, 1935: 4)

Mustafa is a brave man who is not afraid of anyone even though he is a little boy. He states that he is not afraid to die in the following parts and that he will die without hesitation when necessary for the homeland. While describing Mustafa's adventures, it is seen that the characteristics of the enemies such as their appearance and speaking styles are underestimated. Later in this section,

there is violent content such as Mustafa stabbing an enemy sentry, blowing up an enemy ammunition depot, enemies flying in the air and dying, and Mustafa's family being bayoneted and martyred by enemy soldiers (Issue 2, p. 5; Issue 4, p. 5; Issue 5, p. 4-5).

Kemal Tunc, head of the face, with his eyes full of tears, carved the inscription (a Mustafa for a thousand Enemies) on this stone with his own hand, then turned to Mehmedciks with tears in their eyes and shouted:

- (We are a Nation that sees a lot of Mustafa for a thousand Enemies!) shout, brothers, shout:.. Long live the great Turkish nation!

Long live YİĞİT Mustafa !.

Long live Gazi Mustafa Kemal Pasha, who is the leader (Guide) for us on the way to the liberation of the country!... (In those days, the great leader Kamal Atatürk was referred to as such.) So now the mountains responded to the (Yay!) voices of the brave Turkish sues:... Yey!

A gun exploded at sunrise. But was Mustafa really dead? It is... No.. (Olgun Çocuk, March, 9, 1935: 4-5)

The enemy secretly laid bombs under the bridge: and stretching a long wire attached to the bombs across the ground, they covered it with grass and moved away from the bridge. One of the enemies hid behind a large clump of grass. The bomb's button would be here. The enemies lingered a little longer. Mustafa was worried. If they hid around here now, it would be difficult to handle them all. Dawn was beginning to break. Time was drawing near. There was no time left to alert (inform) the Turkish troops. What was he to do? Was he just going to stand there with his hands on his hips? ... The brave Turkish soldiers, hearing the sound of a gun, charged forward like lions... What had happened. What had happened was that the enemy by the bomb box couldn't press the button. His head had fallen forward, motionless. Mustafa had intervened just in time. (Olgun Çocuk, March, 16, 1935: 4-5).

...The captain was utterly perplexed. How was it possible, how was it that this small 13-year-old child was doing such things? Then he felt ashamed of his own thoughts. Of course, it was possible. The youngster in front of him was a Turkish child. Turkish blood flowed in his veins... (Olgun Çocuk, March, 23, 1935: 4-5)

...The enemy captain bowed respectfully in front of this brave child, whom he himself had thrown into the lap of death. Even though he was an enemy, he knew to recognize worth. He respected this great Turkish child who spared nothing, not even his life, for his homeland: ... (Olgun Çocuk, April, 6, 1935: 5).

MUSTAFA Yigit is a child. No matter who is Turkish, French, British, he bows his head in the face of your great and rightful work. By doing these, yurt, you have done your homework. (Olgun Çocuk, May, 4, 1935: 3)

It is thought that Mustafa was martyred occasionally, and then it turns out that this is not the case. The passages in which the love of the country is shared through the theme of martyrdom clearly show this:

Grandma Ayşe Özkan's mother sent me off:

- I saw Mustafa in my dream last night.

To me: Good health grandma. We Turks do our job not to boast, but for our country. Let Mustafa's анги (souvenir) book also burn. Thousands of Mustafa are forgotten, he goes away. But as long as leaders such as Atatürk are at the Turkish nation's head, they will wave the al flag on the ground for hundreds of thousands of years. (Olgun Çocuk, April, 6, 1935: 5).

What about your father, mother, siblings? You came to yourself a little bit. I'm going to crack. Tell me, my child. These words brought to the forefront the eyes of Mustafa, who was pathetic, who ravaged and ignited his whole self. His eyes fogged up. She left the spoon on the tray. Pensive, pensive looking across: The Enemy's bayoneted them. They killed him. So I blew them and these dear dead to the skies in flames. He said and shut up. (Olgun Çocuk, May, 4, 1935: 3)

Findings Related to History and National Consciousness in Other Sections

Other sections in the magazine that strive to instill love of nation and homeland; Tekin, Who Saved Lives by Giving Life, In the Mouth of Wolves, We Are the Children of the Great Nation (Theater), Is It Given to the Enemy of the Nation (Enemy)? (Story), our Great Training Day, the Great Nation Institution of our Great Father, and the Feast of the Republican People's Party. For example, in the episode titled "Tekin Saving Lives by Giving Life", Tekin sacrifices his life to save the workers in the mine. As can be seen, the love of homeland is shown as a phenomenon that applies not only to enemies but also to everyone living in the Turkish homeland and in need of help. Another section called "In the Mouth of the Wolves" explains that two brothers, who obtained important intelligence about the enemies, hit the road with a snow and type sled. However, one of them sacrifices himself to the wolves so that the information obtained can reach the police station safely. The sibling, who continues to drive the sled, delivers the information to the police station (Olgun Çocuk, March, 16, 1935: 9).

Is Ulus Goods Given to Enemy? Ali, who carries ammunition with his cartridge, burns himself and his cartridge in order not to deliver the ammunition to the enemy:

We arrived at the place where the car blew up into the air. Beyond them lay the bodies of men, the dead. Ali, this young Turkish child had disappeared. We came back here the next morning. We found a piece of his red shirt on the tree branches. This brave Turkish boy, Yigit Ali, gave his life in order not to be a prisoner to Enemy. (Olgun Çocuk, May, 4, 1935: 3)

The magazine's "We Do" section emphasizes the future technological development status of the Turkish nation and especially its own space studies. Utopian evaluations were included based on the level of development that Turkey reached in 2500, and in this era, the country became the most developed state of the civilized world, interstellar travel became a normal situation, and robots began to have an important place in daily life. In this age, when the name of the rocket sent to space was named Atatürk, it was emphasized that loyalty to his principles was at the highest level. It has been emphasized that it is necessary to strictly adhere to the principles and revolutions to reach the development level in question. The children were told that the Turks were a successful and hardworking nation:

Bilginer told me!

Yes, Atatürk children. You will glorify in Acunda and in the heavens everywhere that you are the children and young people of our great ancestors. The universe has believed it, and it will. You will include me in this very large, national, valuable science business you mentioned; you will allocate a share to me, right? Yes, I will come with you and I am coming. I vow to give all my existence in the way of science and knowledge to this work in front of our Father, we will go, we will do, we will succeed, he will not die, he will always be alive and we will return with success. (Olgun Çocuk, April, 6, 1935: 5).

The magazine directly or indirectly focuses on the love of country and the phenomena of being Turkish. Many passages prove this, as well as some other elements. For example, on the 16th page of the first issue of the magazine, a song note titled "Türk Çocukları Türk" was shared with its lyrics. The articles submitted by the readers starting from the 3rd issue are presented in the "Our Own Writings" section. In the articles in this section, the love of the homeland, the nation, and Atatürk was reflected by focusing on the Olgun Çocuk. The poems sent by the children were also shaped within the framework of these phenomena. For example, although the poems in the 4th issue are addressed to the magazine, they also contain an emphasis on Atatürk. In the 9th issue, as an interesting finding, there is a poem written by a child named Melahat that starts as "I am a Turkish son..."

Other Findings Regarding Magazine Contents

The series of articles titled "Snowball Travels Around the World " explains that a black child named Snowball went to Egypt and traveled. It is thought-provoking why a black child was chosen and named Snowball. Looking at his adventures, it is seen that it is not possible for some of the events that happened to him to happen in real life. Another remarkable finding is that he could travel around the world, but only to Egypt.

In the 'Land of Animals' section, including various fantastical elements such as an elephant riding on the back of a flying stork, followed by both the elephant and the stork riding on the back of a whale and their adventures, aims to arouse curiosity and entertain children.

In the "Aykut's Toys" section, toys talk, but at the end of the story, it is specifically stated that this is a dream. The "Little Ece" section describes the fantastic adventure of an ant-sized girl. In the "Cinema with Painting" section, the struggle of the child named Yalçın, who dives in the sea, with animals such as octopus and swordfish is tried to be reflected. The animals are constantly attacking him, and he is successfully resisting them.

In the "Scholar Investigates" section, it is aimed to inform children about different subjects and this section is supported by remarkably large visuals. This section contains many different subjects, from the development of transportation vehicles such as ships and trains in the historical process to the structure of sensory organs and the age of dinosaurs. The series of articles describing the adventures of the child named "Yumurcak" shows that children are trying to be entertained with cartoons. In the "Black Street Double Two Versus Songur" section, the adventure of a boy named Songur, who collapsed a criminal network, is included.

Discussion, Conclusion, and Recommendations

This study aims to reveal the characteristics of the Olgun Çocuk magazine and evaluate the magazine's contents in terms of creating national and historical consciousness in children. According to the findings of the research, this magazine strives to create consciousness of nation and history in children.

In the 1930s, children's magazines (The Children's Hour etc.) covered a range of political issues, reflecting the turbulent periods in which they were published. Children's magazines have played a critical role in shaping the political consciousness of the rising generation, helping young readers prepare to become informed and engaged citizens (Babkina & Proskurova-Timofejeva, 2022; Tunc, 2012).

Among the most important sources for understanding the general appearance of children's magazines in these years is DeNel Rehberg Sedo's book *Reading Communities from Salons to Cyberspace*. This book deals with the history and development of children's periodicals in Europe and presents detailed analyses of specific magazines and their cultural contexts. According to Sedo (2011), European children's magazines have become more widespread and sophisticated these years. Magazines for both boys and girls were very popular during this period. Adventure stories that may be of interest to children are included in the magazines. Sedo (2011) also states that political messages entered children's magazines within the framework of the above developments. Magazines have begun to include articles and stories that reflect Europe's turbulent political climate and address the social and political issues of the day. For example, stories supporting socialist or communist ideas or criticizing fascism or Nazism have been published. Sedo (2011) explained in his book that British children's magazines emphasize the etiquette and German children's magazines emphasize the authoritarian worldview. According to him, magazines tend to reflect the cultural values of the countries in which they are published.

A similar situation has been valid for children's magazines in Turkey. Developments in this period also affected children's magazines and assigned them serious tasks. Children's magazines have made an effort to comprehend the innovation, change, and transformation movements that take place in all areas of life (Alabaş, 2018). Children can connect with the political events of the period in terms of the content discussed in the magazine. Some political, economic, cultural, and sociological issues have been reflected in the contents of children's magazines (Alabaş, 2019). *Olgun Çocuk* is one of the magazines that strives to achieve this mission.

Olgun Çocuk is protectionist and nationalist in terms of its content. It is felt that the Turkish nation may have to defend itself again at any moment, so the country should constantly develop. This proves that there was an international distrust in those years. An important part of the messages presented can be considered as a reflection of these concerns, preserving national unity and solidarity and efforts to create national consciousness. As in the "Talebe Defteri" magazine published at the end of World War I (Aksoy, 2019), the stories of the heroes who continued to fight despite hardships and deprivations were brought to the fore and children's national identity consciousness was tried to be developed. The effort to create national consciousness was fictionalized through the criticism of Ottoman heritage in the magazine. In these years, the emphasis was on the fact that Turkish history was not just Ottoman history. Instead of Ottomanism, the phenomena of Turkishness and national consciousness were brought to the fore. In particular, it is seen that the last period of the Ottoman Empire was clearly rejected. Similarly, Alabaş (2019) found that in the Republic's first long-term children's magazines, criticisms were made against the last period of the Ottoman Empire, especially against the sultans, members of the dynasty, state administrators, and the state's policies. The magazine's effort to create national consciousness is blended with the themes of love of homeland and resorting to violence to save the homeland. Children were thought of as small copies of adults and therefore it was seen that the sub-messages of text and images were at a level that could appeal to adults although a child-specific call was tried to be adopted. In the series of articles "A Mustafa for a Thousand Enemies", visuals and texts containing abstract messages such as conflict with prominent enemies as an adult and self-sacrifice for the homeland are above the level of children. By exemplifying Mustafa, the magazine seeks to emphasize that it has the power to destroy the power of the Turkish nation and, if necessary, the enemies who have malicious intentions against it once again (by including violence). A study on the "Children's Voice" magazine (1928-1947) also emphasizes scenes of violence that are not suitable for children (Erdil, 2018). This may have been influenced by the warming of politics in Europe in the 1930s and the fact that leaders with opposing ideas were engaging in various military efforts against each other. The findings in the magazine related to the effort to create consciousness of the nation and history coincide with the literature exemplified above.

Olgun Çocuk is a magazine that contains political messages and reflects the general mood and cultural values of the 1930s. At that time, the Turkish government under the leadership of Atatürk initiated a comprehensive program to modernize and secularize Turkish society. As part of this effort, the government has implemented new education policies to encourage literacy and promote Turkish culture and literature. Many authors and publishers have worked to create magazines, books, and other materials for young readers; the changing national agenda has found wide coverage in media tools. The magazine tried to explain the reasons for Atatürk's revolutions. Especially in the sections where the benefits of Atatürk for the nation are mentioned, the reasons for making these revolutions are explained by exemplifying one or more revolutions. The importance attached to the Letter Revolution and the use of concise Turkish words is evident throughout the magazine. It can be seen that the old equivalents of the words are given in parentheses, and this is done consciously. In some sections, there are some warnings about the need to use Turkish words. In these years, the efforts to simplify the language (Levend, 1972), which was also among the important agenda items of politics, were responded to in the magazine. The findings regarding the political messages in the magazine coincide with the literature exemplified above.

The Olgun Çocuk magazine also reflects aspects of the 1930s in various ways. For instance, the increased visibility of Africans in Western capitals during the 1930s was mirrored in the popular culture elements of the era (Bonner, 1995). In keeping with the spirit of the time, the magazine's authors closely followed Western trends. The inclusion of the adventures of a black child named 'Snowball' in the magazine can reflect this tendency. In the 1930s, newspapers and magazines often portrayed black people negatively, characterizing them as criminals, lazy, and uneducated. European magazines frequently depicted blacks through a colonial and exotic lens. In photographs, illustrations, and articles, they were portrayed as symbols of otherness, alienness, and the unknown. These representations reinforced racial stereotypes and perpetuated the notion of white supremacy (Lester & Smith, 1990). Although Snowball is not depicted as exotic, he is portrayed as an orphan who is bullied by street children and forced to stow away on a ferry to travel. This depiction aligns with the themes found in the literature cited above.

Olgun Çocuk fictionalized the strong and courageous Turkish image through boys. In children's magazines of the 1930s, women were seen as social groups limited to the domestic space, responsible for the care of their spouses and children, and not understanding the jobs considered men's work (Mirza Girgin, 2021). Although there was a general consensus that girls benefited from the right to education during this period, this issue was generally limited to the representation in the visuals. While boys were referred to as strong, brave, fearless, fatherly, and mighty, girls were able to find a place for themselves with passive adjectives such as beautiful, shy, and polite (Mirza Girgin, 2021). Just as in the 'Çocuk Sesi' [Child's Voice] (Turanlı, 2017), the Olgun Çocuk Olgun Çocuk magazine also strives to create a profile of an ideal Turkish child. However, this child is specifically a boy. The predominantly male composition of the

magazine's editorial team and the traditional gender-biased perspective might have contributed to this situation. This finding is consistent with the observations made in the literature exemplified above.

In future research, it is suggested that children's magazines should be studied with themes beyond their mission of creating national and homeland consciousness and by doing so, contribute to the literature in this field.

ONLINE FIRST

Olgun Çocuk Dergisinin (1935) Çocuklara Ulus ve Tarih Bilinci Kazandırma Kapsamında Değerlendirilmesi

MAKALE TÜRÜ	Başvuru Tarihi	Kabul Tarihi	Erken Görünüm Tarihi
Derleme Makalesi	13.04.2023	08.02.2024	19.04.2024

Tolgahan Ayantaş ¹
Ankara Üniversitesi

Cengiz Dönmez ²
Gazi Üniversitesi

Öz

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılarak Olgun Çocuk (1935) dergisinin çocuklara ulus ve tarih bilinci kazandırma çabaları kapsamında değerlendirilmesi amaçlanmıştır. 16 Şubat 1935 tarihinde birinci sayısı çıkan dergi, 25 Mayıs 1935'te 13. ve son sayısı yayın hayatına veda etmiştir. Derginin her sayısında bulunan belli başlı bölümleri; Ulusun Büyüklerini Tanıyalım, Bin Yağıya (Düşmana) Bir Mustafa, Resimle Sinema, Hayvanlar Ülkesinde, Bilgin Araştırıyor, Yumurcağın Maceraları, Kendi Yazılarımız ve Bilmeceler-Bulmacalar'dır. Araştırma sonunda, derginin dönemin anlayış ve koşullarını bire bir yansıttığı, Soyadı Kanunu (1934) ve dilde sadeleşme çabalarına ilişkin alt metinlere yer verildiği, Çanakkale ve Kurtuluş Savaşları'na değinildiği, Türk milletinin faziletlerine ve Atatürk'ün lider olarak önemine vurgu yapıldığı ve çocuklarda bu yolla ulus ve tarih bilinci oluşturulmaya çalışıldığı dikkati çekmektedir. Çocuklara küçük yetişkinler gözüyle bakılmış, tarihsel bağlamı yansıtan bir bilinç kazandırılmaya çalışılmış ve onların en zor görülebilecek işleri dahi başarabileceği vurgulanmıştır. Bununla birlikte dergide çocukların eğlenmeleri ve hoş vakit geçirmeleri için tasarlanan yukarıda da ifade edilen bazı bölümler mevcuttur.

Anahtar sözcükler: çocuk dergisi, tarih bilinci, ulus bilinci.

¹Sorumlu Yazar: Arş. Gör., Eğitim Bilimleri Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, E-posta: ayantas@ankara.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4348-0975>

²Prof. Dr., Gazi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, E-posta: cdonmez@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6509-4664>

Kolektif belleğimiz olan tarih, kimlik kavramı ve geleceğe ilişkin algıların şekillenmesinde deneyimlerin toplamı ve içinde yaşadığımız toplum hakkında ne düşündüğümüz sorusuna verdiğimiz yanıtlar şeklinde nitelenmiştir. Toplumların bir tarih anlatısına sahip olması ve bunu gelecek kuşaklara aktarması önemlidir. Bu nedenle tarih öğretimi, geçmişten bugüne değin alternatif anlayışlarla desteklenerek toplumsal bir ihtiyaç olarak görülüp önemsenen alanlardan biri olarak değerlendirilmiştir (Carr, 2015; Güven, 2014; Osborne, 2006; Wineburg, 2018). Toplumsal tarih bilinci oluşturmak adına özellikle eğitimin kamusalallaştığı 19. yüzyıldan itibaren ciddi bir çaba ortaya konulmuştur. Basın ögeleri ve özelde çocuk dergileri de belli aşamalardan geçerek ve toplum için didaktik bir üsluba bürünerek dönemin ihtiyaçlarına yanıt vermeye çalışmıştır. Dolayısıyla dergilerdeki baskınlaşan temalar da zamanla değişmiştir.

Basın ögelerinin tarihine bakıldığında başlangıçta toplumun geneline hitap etme kaygısı söz konusudur. Zamanla cinsiyet, yaş ve ilgi gibi bazı faktörler bazında çeşitlendikleri fark edilmektedir. Bu anlamda çocukların yetişkinlerden ayrı olarak değerlendirilmesi, onlara özel yazınsal ürünler oluşturulmasının yolunu açmıştır. Batı’da 1722 yılında Leipzig’de yayımlanan “Leipziger Wochenblatt für Kinder” dergisi çocuklara yönelik yayımlar bağlamında bir ilk olarak kabul edilmektedir. Türkiye’de dergicilik, 1862 yılında “Mecmua-i Fünun” ile başlamıştır. Türkiye’de çocuk dergilerinin tarihi de ilk olarak 1869’da yayımlanan “Mümeyyiz” ile ve 1928’e kadar toplam 50 çocuk dergisi yayımlanmıştır (Bilge, 2017). Çocuklara yönelik hazırlanan dergiler; düşük hacimli, bol resimli ve farklı türden eğlenceli metinlere sahip olduğu için çocuklar tarafından kitaplara nazaran daha çok tercih edilmiştir (Bilge, 2017). İlk çocuk dergilerinin eğitici, öğretici ve eğlendirici ögeler içerdiği ancak şiir, roman ve tiyatro gibi çocuk edebiyatı ürünleri içermediği görülmektedir. İlerleyen dönemlerde çocuk dergilerinde bu tür ürünler de yer almaya başlamıştır (Cüneyd, 1999). Çocuk dergileri edebî ürün olarak incelendiğinde Mehmed Şemsettin tarafından ilk sayısı 1876’da çıkarılan “Arkadaş” isimli derginin bu konuda önemli bir örnek olduğu görülmektedir. Çünkü bu dergide yazar, içerikleri çocuklara uygun bir şekilde hazırlama kaygısında olmuştur (Cüneyd, 1999). Yayın hayatına 1897’de başlayan ve Ahmet Mithat tarafından çıkarılan “Çocuklara Rehber” dergisi ise 19. yüzyılda çıkarılan son çocuk dergisi olarak bilinmektedir ve 166 sayı yayımlanmıştır (Şimşek, 2001).

Değer aşılama araçları olarak görülen çocuk dergilerinin nicelik ve niteliği açısından toplum olarak zengin bir birikime sahip olduğumuz söylenebilir. Tanzimat Dönemi’nde modernleşme çabaları yeni bir ivme kazanmış ve çocuk dergilerince desteklenmiştir (Özdemir ve Toprakçı, 2019). Bu dönemde çocuklar; ilk kez birer birey olarak önemsenmeye başlanmış, geleceğin kurucusu, kurtarıcısı ve koruyucusu olarak görülmüştür. Dönemin çocuk dergilerinde didaktik bir üslup kullanılmış ve çocukları terbiye etmek amaçlanmıştır (Özdemir ve Toprakçı, 2019). İttihat ve Terakki Dönemi’nde çocuk dergileri, benzer bir amaçla siyasal erk tarafından etkin bir şekilde kullanılmaya çalışılmıştır (Özdemir ve Toprakçı, 2019). Çocuk dergilerinde Cumhuriyet’in ilk yıllarında da aynı misyon devam ettirilerek Batılı ve

ulusal değerlere sahip vatandaşlar yetiştirme amacı öncelenmiştir (Koçer, 2020). Harf Devrimi'ni takip eden yıllarda dergilerin görünüm ve içeriklerinde önemli değişiklikler olmuştur. Çocuk dergilerinde 1950'lerden itibaren Amerikan çizgi romanları, 1980'lerden itibaren ise küreselleşme eğiliminin etkisiyle popüler kültür öğeleri baskın olmaya başlamıştır (Koçer, 2020).

Bilindiği üzere 1930'lar pek çok açıdan önemli gelişmelerin yaşandığı yıllardır ve Ekim 1929'un son haftasındaki Wall Street faciasından, İngiltere'nin 3 Eylül 1939'da Almanya'ya savaş ilanına kadar, başlı başına bir tarihsel dönem olarak nitelendirilebilir. Bu 10 yıl, neredeyse tüm Batı için yüzyılın ekonomik olarak en feci ve bunalımlı yıllarıdır (Hutchison, 2009). Korumacılık ve aşırı milliyetçilik gibi bazı eğilimler yeniden yükselişe geçmiştir. Bu yıllar, Türkiye'nin yakın komşusu Sovyetler Birliği açısından da oldukça önemlidir. Stalin'in uygulamaları; Rusya açısından ciddi bir otoriterleşmenin, iç kapanmanın, sabotaj, casusluk veya devleti yıkmaya çalışmak gibi hayali siyasi suçlar için milyonlarca insanın sorguya çekildiği, sürgün edildiği, işkence edildiği ya da öldürüldüğü yıllar olarak tarihe geçmiştir (Gerber ve van Ledingham, 2021). İktidara gelen faşist ve totaliter rejimler; otoriterlikleri, milliyetçilikleri, demokrasi ve bireysel özgürlüklere karşı düşmanlıkları ile Avrupa tarihine damga vurmuştur (Arendt, 1951). Bu yıllarda Almanya'nın siyasi niyetlerine ve askerî yeteneklerine ilişkin algıları manipüle etme girişimleri, stratejik aldatmayı zirveye taşımıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde 1930'larda uluslararası güven ve barış ortamının yıkıldığı görülmektedir (Mihalka, 1980). Tarling (2016); söz konusu yıllarda Asya'da uluslararası kriz ortamının bölgesel gerilimleri daha da şiddetlendirdiğini, emperyalizmi körüklediğini ve nihayetinde II. Dünya Savaşı'na yol açtığını, bölgesel kimlik duygusu ve emperyalizme karşı direnç düşüncesinin yaygınlaştığını vurgulamıştır. Gelişmeler nedeniyle tüm dünyayı farklı bir atmosferin kapladığı ve bunun toplum yaşamını derinden etkilediği anlaşılmaktadır (Armaoğlu, 2018; Bodur, 2005; Harman, 2011).

Batı biliminin Türk eğitim sistemine girmeye başladığı 20. yüzyılın ilk yıllarından beri (Lewis, 2011), eğitim sistemi siyasi erkin istekleri doğrultusunda şekillenmiş, Cumhuriyet'in kurucu kadroları; devrildikleri karmaşık eğitim sistemindeki açıkları, tüm bilim ve eğitim kurumlarını Maarif Vekâletine bağlayarak ortadan kaldırmaya çalışmıştır (Güven, 2010). Atatürk'ün 1929'da Afet İnan'dan destek alarak hazırlattığı Medeni Bilgiler adındaki kitabın yurttaşlık bilgisi derslerinde okutulmasıyla da (Akşin, 2012) Türk çocuklarına iyi birer yurttaş olmalarının gerekleri ve tarih bilinci sunulmaya çalışılmıştır. Türk milletine tarihteki duruşu ve faaliyetleri kapsamında bir gurur ve övünme duygusu verebilmek adına ortaya koyulan bazı tarih teorileri, 1932'den itibaren eğitim kurumlarında tarih öğretiminin temel dayanağını oluşturmuştur (Zürcher, 2012). 1930'lar, Türkiye açısından hiç olmadığı kadar millî birlik ve beraberliğin pekiştirilmesi, barış vurgusunun yapılması ve yakın geçmişte kazanılan askerî zaferlerin hatırlatılması temalarını ön plana çıkarmıştır. Dış politika açısından Akdeniz'in ısındığı, Balkanlar ve Orta Doğu'da gerginliklere yol açan uluslararası sorunların olduğu, II. Dünya Savaşı'nın ayak seslerinin işitildiği bu dönemde, Türkiye bir yandan bölgesel barışı

koruma çabalarına girerken diğer yandan kalkınma atılımları yapmak durumunda kalmıştır. Bu dönem Türkiye Cumhuriyeti açısından yeni bir eğitim ve kültür yaşamının benimsenmeye başladığı, okullaşmanın arttırıldığı ve üniversite reformunun yapıldığı yıllardır. Yani bu yıllarda devrimlerin önemli bir kısmı bilim, eğitim ve kültür alanlarına yoğunlaşmaktadır. Bu durum bir bütün olarak toplumda üretilen yayımları ve özellikle çocuklara yönelik hazırlananları etkilemiştir.

Çocuk dergilerinin incelenmeye değer ve kıymeti eşsiz birer tarihsel kanıt ya da basın ögesi olması, çocuk edebiyatı başta olmak üzere ilgili diğer konularda çalışan araştırmacıların dikkatini çekmiş ve bu konuda belirli bir birikim sağlanmıştır (Asar ve Yeşilyurt, 2017; Aslan, 2006; Davulcu ve Temel, 2016; Gurbetoğlu, 2006; Sarıkaya, 2010). Bazı araştırmalarda çocuk dergilerinin, bulunduğu dönemin anlayışını ortaya koyma çabasında olduğu görülmüştür (Tuğluoğlu, 2015; Yılmaz, 2017). Toplum hayatından ve politikadan ayrı düşünülemeyeceği açık olan bu dergilerin; bilgilendirme ve eğlendirme işlevi yanında okuyucularına açık ya da örtük mesajlar verme ve döneminin olaylarını, düşüncelerini yansıtmaya aracı olma işlevleri de bulunmaktadır. Bu nedenle dönemin anlayış ve bakış açısını yansıtmaları açısından önemli kaynaklar olduğu açıktır (Alabaş, 2019; Kaptan ve Sürmeli, 2013; Küçük, 2010). Türkiye’de çocuk dergilerine yönelik araştırmalar, çoğunlukla eski harfli olan dergilere odaklanmaktadır (Akbayrak, 2014). Türkiye’de özellikle 1950’lere kadar olan dönemde yayımlanan yeni harfli çocuk dergilerini inceleyen çalışmalar sınırlı sayıdadır (Alabaş, 2019; Alabaş ve Kamer, 2016; Duman, 2010; Öztekin, 2019; Turanlı, 2017; Üstündağ ve Bakan, 2022). Oysa bu dergilerin de çalışmalara daha fazla konu edilmesi alanyazına katkı sunacaktır. İstanbul merkezli olan ve Burhan Doğan Bilbaşar tarafından 1935 yılında yayımlandığı anlaşılan haftalık Olgun Çocuk Dergisi yeni harflidir. Araştırma kapsamında söz konusu derginin seçilmesinde; 1930’lu yılların anlayışını yansıtmaya potansiyelinin yüksek olması, yayımlanan sayılarının incelenmeye değer miktarda olması, içerik açısından zengin olması, tüm sayılarına erişilebiliyor olması ve tarihsel konulara değiniyor olması özellikleri dikkate alınmıştır.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılarak Olgun Çocuk dergisinin (1935) özelliklerinin ortaya koyulması ve buradan hareketle çocuklarda ulus ve tarih bilinci oluşturma açısından içeriklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sorusu, “Olgun Çocuk dergisi hangi özelliklere sahiptir ve dergide ulus ve tarih bilinci oluşturmaya ilişkin ne tür öğeler vardır?” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın alt problemleri aşağıda sunulmuştur:

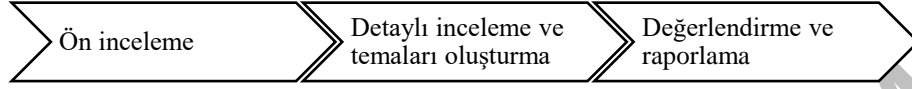
- Olgun Çocuk hangi özelliklere sahiptir?
- Olgun Çocuk’ta ulus bilinci geliştirmeye yönelik ne tür öğeler vardır?
- Olgun Çocuk’ta tarih bilinci geliştirmeye yönelik ne tür öğeler vardır?

Yöntem

Doküman incelemesi; sosyal dünyayı keşif ve açıklama amacıyla (Altheide, 2000; Silverman, 2021) araştırılması hedeflenen olgular hakkında bilgiler içeren materyallerin derinlemesine ve sistematik analizini kapsayan bir yöntemdir. Doküman analizi genellikle bir metin veya belgeyi anlamak, içeriğini değerlendirmek, bilgi çıkarmak veya belirli bir amaca hizmet etmek için yapılan bir analiz sürecidir. Bu yönüyle doküman analizi bir desen olarak değerlendirilmektedir. Kitaplar, gazeteler, resimler ve dergiler doküman incelemesinin konusu olabilir (Lune ve Berg, 2017). İnsanların eğlenmesi, bilgilenmesi ya da ikna edilmesi için oluşturulan popüler kültüre ilişkin evrakların incelenmesiyle doğrudan gözlemlenemeyen ya da konuyla ilgili görüşülebilecek kimsenin olmadığı zaman ve durumlarla ilgili bilgi elde edilebilir (Merriam, 2013). Bu yöntemde ilk olarak verilerin elde edileceği dokümanın belirlenmesi gereklidir, ardından onun orijinal olup olmadığı titizlikle kontrol edilir. Dokümanın yazıldığı bağlam ve içerik hakkında olabildiğince derinlemesine değerlendirmeler yapmak araştırmacının sorumluluğundadır. Tipik bir doküman incelemesi; araştırmacıların dokümanların oluşum biçimi ve koşulları hakkında bilgi toplamaları, özgünlük ve güvenilirliklerini kontrol etmeleri gibi süreçleri kapsar (Seggie ve Bayyurt, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bowen'a (2019) göre doküman analizi sürecinde izlenmesi gereken aşamalar; araştırma sorusunu tanımlama ve analiz edilecek belgeleri seçme, belgeleri analiz etmek için bir kodlama çerçevesi veya analitik yaklaşım geliştirme, seçilen analitik yaklaşımı kullanarak belgelerden veri toplama ve verileri yorumlama ve bulgulara dayalı sonuçlar çıkarma şeklindedir.

Dokümanın Belirlenmesi ve Analizi

Bu araştırmanın ana veri kaynağı, Ankara Millî Kütüphane'de "1971 SB 339" yer numarasıyla 13 sayı olarak bulunan Olgun Çocuk dergisidir. Dergi, içerik analizi yapılarak incelenmiştir. Böyle analizlerde dokümandaki örüntü ve mesajların tespit edilebilmesi, ne anlama geldiklerinin anlaşılabilmesi için sistemli ve analitik süreçler işe koşulmaktadır. Verilerin bir yandan betimlenmesi bir yandan da yorumlanması, bu tarz analizlerin belirleyici özelliklerindedir (Glesne, 2013; Patton, 2014). Dergide öncelikle temel ana başlıklar tespit edilmiş; başlıkların içeriklerine yönelik bilgiler, ana kategori/temalar ve kodlar çerçevesinde kayıt edilmiştir (Şekil 1). Bu aşamada Merriam'ın (2013) nitel veri analiz sürecindeki işlem basamaklarından (kategori oluşturma, bunları sınıflandırma, etiketleme ve cümle olarak ifade etme) yararlanılmıştır. Elde edilen veriler, üretildikleri sosyal bağlam yani 1930'lu yılların koşullarını ortaya koyan alanyazındaki araştırmaların bulguları düşünülerek yorumlanmıştır.

Şekil 1*Doküman İncelemesinde İzlenen Aşamalar*

Dönemin tüm çocuk dergilerinin incelenmesi ve tek bir yayında sunulması olarak dahilinde olmadığı için dönemin koşullarını yansıtabileceği anlaşılan tek bir derginin incelenmesi yoluna gidilmiştir.

İnandırıcılık, Aktarılabilirlik, Tutarlılık ve Doğrulanabilirlik

Alanyazında kod ve temaların başka bir araştırmacı tarafından kontrol edilmesi gerekli görülmesi de araştırmada ulaşılan verilerin inandırıcılığı, içerik analizi sonucu ortaya çıkan tema ve örüntülerin alanda benzer araştırmaları bulunan bir uzmanın görüşüne sunulması yoluyla sağlanmıştır (Creswell, 2013). Ayrıca inandırıcılık ve doğrulanabilirliği sağlamak adına zengin betimleme tekniği kullanılmış yani doküman olabildiğince başka araştırmacı ve okuyucular için detaylı bir şekilde tasvir edilmiştir (Merriam, 2013). Zengin betimleme, nitel araştırmada, incelenen olgunun meydana geldiği bağlam ve ortamın derinlemesine tasvirini içermektedir. Zengin betimleme, ilgilenilen fenomenin kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlayarak nitel araştırma bulgularının niteliğini artırabilir. Çalışmanın aktarılabilirlik, tutarlılık ve doğrulanabilirlik boyutlarının sağlanabilmesi için “Yöntem” başlığı mümkün olduğunca açık ve anlaşılır yazılmıştır. Çalışma kapsamında dokümandan alıntılanan pasajlar (yazım yanlışları olan ifadeler de dahil olmak üzere) dönemin dil ve ifade biçimlerinin okuyucu tarafından görülebilmesi için değiştirilmeden ve düzenlenmeden alınmıştır. İnandırıcılığın sağlanması adına derginin künyesi ve genel özelliklerine ilişkin detaylı bilgiler sunulmuştur.

Araştırmacıların Rolü

Araştırmacının bakış açısı ve rolü bu araştırma kapsamında dokümanın objektif bir biçimde incelenmesi ve ulaşılan verilerin doğrulanması kapsamında etkili olmuştur. Çalışmanın giriş ve bulgular bölümünde de görüleceği üzere araştırmacıların bakış açısı ve sübjektif yorumlarından ziyade alanyazında tartışılan olgular ön planda tutulmuştur.

Bulgular

Araştırmanın bulguları aşağıdaki başlıklarda sunulmuştur.

Olgun Çocuk Dergisine İlişkin Genel Bulgular

Araştırmanın genel bulgularına göre Olgun Çocuk, 16 Şubat-25 Mayıs 1935 tarihleri arasında toplam 13 sayı olarak özel teşebbüs tarafından çıkarılmış bir çocuk dergisidir. 7 Şubat 1935 tarihinde bir tanıtım sayısı ile halka duyurulmuştur. Bu sayıda içerikte yer alacak başlık ve temalarla ilgili genel bilgilere yer verildiği ve derginin

“eşi olmayan, haftalık çocuk gazetesi” olarak nitelendiği görülmektedir. Haftalık olarak yayımlanma, çeşitli konularda hediyeli yarışmalar yapma ve çocukların ilgisini çekebilecek görsel ve içeriklere olabildiğince fazla yer verme gibi yayın ilkeleri okuyucuyla paylaşılmıştır.

Derginin ilk sayısında “Niçin çıkıyoruz? Yalnız senin için Büyük Türk Çocuğu” ifadesi yer almaktadır (Olgun Çocuk, 16 Şubat 1935, s.1). Dergide “*Olgun Çocuk Yedi Günde Bir Cumartesi Günleri Çıkar, Türk Çocuklarının Biricik Dergisidir*” yazısı ön plandadır. Çocuklara hitaben şu açıklama yer almaktadır:

Türk çocuğu, bu dergiyi çıkarırken bütün düşüncemiz yalnız sendin. Düşünüyor ve istiyorduk ki bu dergi senin yalnız senin olsun. Bu derginin içinde sen her şeyi bulabilesin. Bu dergi sana değer versin. Sana bilgi kazandırsın. Seni eğlendirişin. Senin biricik arkadaşın olsun. Senin büyük varlığına biraz daha güç katarak, seni yurdun ve ulusun için bir Bilgin yapsın. Senin bu büyük ülkülü yolunda biz biraz olsun bir yardımcı, sana bir yoldaş olabilirsek ne mutlu bize. (Olgun Çocuk, 1935: 15).

Metin-görsel dengesi sağlanan dergi, yayımlandığı dönem için çocuklara ilgi çekici gelebilecek içeriklere sahiptir. Metinler dönemin dil özelliklerini yansıtmaktadır ve Öz Türkçe vurgusu ön plandadır. Okuyucularına yönelik bu konudaki ilk uyarısında: “*Dergimizin yazıları baştan başa sizin anlayacağınız biçimde öz dilimizle yazılmıştır. Bundan böyle de öyle yazılacaktır. Her sayıda kullandığımız kulağınıza yabancı gelecek sözlerin sayısı otuzu geçmeyecektir. Yanlarına da ötedenberi konuşmakta olduğumuz, karışık ve öz olmayan eski dil sözlerle karşılıklarını şimdilik yazacağız!...*” (Olgun Çocuk, Şubat, 16, 1935: 5) ifadelerine yer verilmiştir. Özellikle Harf Devrimi ve dilde sadeleşme hareketlerinin dergide ön plana çıkan temalar olduğu görülmektedir. 9. sayısında Ulusun Büyüklerini Tanıyalım bölümünde bu çaba “Özdil Savaşı” olarak nitelenmiştir. Dolmabahçe Sarayı’nda toplanan Dil Kurultayı’na da bir atıf vardır.

Görsel açıdan incelendiğinde renkli bir içeriği olduğu görülen dergi, bu konuda da iddialıdır. Dergi kadrosuna göre, o güne değin çıkarılan görseli en bol dergidir:

(Olgun Çocuk) gazetesinin bütün yaprakları senin yüzüne gülecek, seni sevinçten çıldırtacak güzel resimlerle süslüdür. Hiçbir çocuk gazetesi bugüne dek bu kadar çok ve güzel resimli olarak çıkmamıştır. (Olgun Çocuk, Şubat, 7, 1935).

Derginin yayın kadrosu ise şöyledir:

- Yönetici Burhan Bilbaşar (buyruk ve ıssısı),
- Yazı işleri sorumlusu İffet Buldam,
- Hikâye ve spor yazıları sorumlusu İzzet Aykol,
- Karikatürist Orhan Ural,
- Bilmece yazarları Kemal Besen ve Nurittin’dir.

Dergi, Letafet Matbaasında basılmış ve Ankara Caddesi Vakıf Yurdu adresinde dağıtılmıştır. Adres ise İstanbul: Ankara Caddesi Letafet Matbaası, posta adresi İstanbul, posta kutusu 68 şeklindedir.

Dergi kadrosu, özellikle kapak sayfalarında: “*Türk Çocuğu, Türk okutanları, anne ve babalar dergimizde gördüğümüz eksikleri, artıkları ve dileklerinizi bildirmek yurt ve ulus borcunuzdur.*” uyarısını paylaşmaktadır. Bu uyarı, okuyuculardan geri bildirim istendiğini göstermektedir. Tanıtımda görevli olabilmeleri için “dergi bildircileri” belirleyerek çocuklarla etkin bir iletişim kurmak istemişlerdir. Bildircilerin fotoğraflarına dergide yer vererek derginin işlediği mesajların yayılması amacıyla okuyucuları teşvik etme çabasında olmuşlardır. Çocuklardan fotoğraf istenmesi ve bunlardan seçilen bazılarının dergide basılması da söz konusu etkileşimin bir yansıması olarak görülebilir. Dergi, farklı konularda yarışmalar düzenleyerek ve kazananları ödüllendirerek de okuyucuyla olan etkileşimini sağlamaya çalışmıştır.

Son sayıda derginin okuyucularına veda yazısı hazırladığı görülmektedir. “Büyük Türk Çocukları” isimli bu yazıda derginin ertesi sene çıkmaya devam edeceği, çocukların ilgisini çekebilecek kitaplar dağıtacağını, okuyucularıyla iletişimi sürdüreceği vurgulanmıştır. Ancak bu araştırmada görülmüştür ki dergi ertesine sene yayın hayatına devam etmemiştir. Kitap dağıtımı yapıp yapılmadığı ise bilinmemektedir.

Derginin tüm sayılarında (küçük yer kaplayan karikatürler dışında bırakıldığında) toplam 152 bölüme sahip olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1

Olgun Çocuk Dergisinin Sayıları ve Bölümleri

Sayı	Tarih	Bölümün Adı
1	16 Şubat 1935	1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağıya Bir Mustafa 3. Resimle Sinema-Denizin Dibinde 4. Can Verip Canlar Kurtaran Tekin 5. Hayvanlar Ülkesinde 6. Bilgin Araştırıyor 7. Yumurcak Dişçi 8. Kendi Yazılarımız 9. Türk Çocuklarıyız Şarkısı 10. Aykut’un Oyuncakları (Masal) 11. Bilmeceler-Bulmacalar 12. Kartopu Acunu Dolaşıyor

Tablo 1 (devamı)

Sayı	Tarih	Bölümün Adı
2	2 Mart 1935	1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağya Bir Mustafa 3. Resimle Sinema-Denizin Dibinde 4. İlhan'ın Papağanı 5. Hayvanlar Ülkesinde 6. Bilgin Araştırıyor 7. Minik Ece (Masal) 8. Spor (Bu yıl futbol şampiyonu kim olacak?) 9. Yumurcak Sinemada 10. Bilmeceler-Bulmacalar 11. Kartopu Acunu Dolaşıyor
3	9 Mart 1935	1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağya Bir Mustafa 3. Kara Sokak Çift İkiye Karşı Songur (Hikâye) 4. Hayvanlar Ülkesinde 5. Bilgin Araştırıyor 6. Kendi Yazılarımız 7. Yumurcak Ressam 8. Tahta Tüfek (Masal) 9. Bilmeceler-Bulmacalar 10. Kartopu Acunu Dolaşıyor
4	16 Mart 1935	1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağya Bir Mustafa 3. Bilgin Araştırıyor 4. Kurtların Ağzında (Hikâye) 5. Yumurcak Bayram Yerinde 6. Spor (Kayakçılık) 7. Resimle Sinema-İlk Çağlar Ejderi 8. Kendi Yazılarımız 9. Biz Yaparız (Hikâye) 10. Hayvanlar Ülkesinde 11. Zuhâl Yıldızında (Masal) 12. Kuponsuz Bilmeceleri Kazananlar 13. Kartopu Acunu Dolaşıyor
5	23 Mart 1935	1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağya Bir Mustafa 3. Bilgin Araştırıyor 4. Orhan'ı Cin mi Çarpmış? (Hikâye) 5. Yumurcak Bakka! Çırağı 6. İki Fedakâr (Masal) 7. Biz Yaparız (Hikâye) 8. Hayvanlar Ülkesinde 9. Kendi Yazılarımız 10. Birinci Sayı Bilmelerini Kazananlar 11. Kartopu Acunu Dolaşıyor

Tablo 1 (devamı)

Sayı	Tarih	Bölümün Adı
6	30 Mart 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağıya Bir Mustafa 3. Bilgin Araştırıyor 4. Hortlaklar Gemisi (Hikâye) 5. Yumurcak Balıkçı 6. Beyaz Güvercin (Masal) 7. Resimle Sinema-Miki ile Topaç ve Elektrikli Adam 8. Biz Yaparız (Hikâye) 9. Hayvanlar Ülkesinde 10. Kendi Yazılarımız 11. Adı Büyük Ulusun Çocuklarıyız Biz (Tiyatro) 12. Kartopu Acunu Dolaşıyor
7	6 Nisan 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağıya Bir Mustafa 3. Bilgin Araştırıyor 4. Hortlaklar Gemisi (Hikâye) 5. Yumurcak Çiftlikte 6. Martavalcı (Masal) 7. Biz Yaparız (Hikâye) 8. Hayvanlar Ülkesinde 9. Kendi Yazılarımız 10. İkinci Sayı Bilmecelerini Kazananlar 11. Kartopu Acunu Dolaşıyor
8	13 Nisan 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağıya Bir Mustafa 3. Bilgin Araştırıyor 4. Hortlaklar Gemisi (Hikâye) 5. Yumurcak Hokkabaz 6. Resimle Sinema-Badi ve Tobaç Tren Kaçakçısı 7. Biz Yaparız (Hikâye) 8. Kendi Yazılarımız 9. Hayvanlar Ülkesinde 10. Küçük Gazeteci (Hikâye) 11. Üçüncü Sayı Bilmecelerini Kazananlar 12. Kartopu Acunu Dolaşıyor

Tablo 1 (devamı)

Sayı	Tarih	Bölümün Adı
9	20 Nisan 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk) 2. Bin Yağya Bir Mustafa 3. Bilgin Araştırıyor 4. Kayanın Köpeği 5. Spor (Galatasaray-Viyana) 6. Yumurcak ile Kartopu Oyuncak Bonmarşesinde 7. Biz Yaparız (Hikâye) 8. Kendi Yazılarımız 9. Hayvanlar Ülkesinde 10. Okumak İçin Hangi Kitapları Seçmeliyiz 11. Bayındırlık Bakanlığına Teşekkür Yazısı 12. Açtığımız Yeni Yarışlar 13. Üçüncü Sayıda Sayılar Çemberi Bilmecesini Doğru Yapanlar 14. Kartopu Acunu Dolaşıyor
10	27 Nisan 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biz Bize 2. Ulus Büyüklerini Tanıyalım (İsmet İnönü) 3. Bin Yağya Bir Mustafa 4. Ulus Malı Yağya Verilir mi? (Hikâye) 5. Bilgin Araştırıyor 6. Yumurcak Öcünü Nasıl Aldı? 7. Biz Yaparız (Hikâye) 8. Kendi Yazılarımız 9. Hayvanlar Ülkesinde 10. Dördüncü Sayı Bilmecesini Kazananlar 11. Kartopu Acunu Dolaşıyor
11	4 Mayıs 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulus Büyüklerini Tanıyalım (İsmet İnönü) 2. Bin Yağya Bir Mustafa 3. Bilgin Araştırıyor 4. Ulus Malı Yağya Verilir mi? (Hikâye) 5. Yumurcak 5 Mayıs Bayramında 6. Biz Yaparız (Hikâye) 7. Hayvanlar Ülkesinde 8. Büyük İdman Bayramımız 9. Baba.. Baba (Masal) 10. Ulu Atamızın Büyük Ulus Kurumu 11. Beşinci Sayı Bilmecesini Kazananlar 12. Kartopu Acunu Dolaşıyor

Tablo 1 (devamı)

Sayı	Tarih	Bölümün Adı
12	9 Mayıs 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulus Büyüklerini Tanıyalım (İsmet İnönü) 2. Cumurluk Halk Partisi Bayramı 3. Bin Yağıya Bir Mustafa 4. Bilgin Araştırıyor 5. Sporcu (Hikâye) 6. Yumurcağın Uçurtması 7. Biz Yaparız (Hikâye) 8. Spor (Fenerbahçe-Yunan Maçı) 9. Hayvanlar Ülkesinde 10. Kendi Yazılarımız 11. Kara Kınran (Masal) 12. Kartopu Acunu Dolaşılıyor
13	25 Mayıs 1935	<ol style="list-style-type: none"> 1. Büyük Türk Çocukları 2. Ulus Büyüklerini Tanıyalım (İsmet İnönü) 3. Bin Yağıya Bir Mustafa 4. Yangın (Hikâye) 5. Yumurcak Armanlara İmtihanlara Anıklanıyor 6. Biz Yaparız (Hikâye) 7. Spor (Beşiktaş-Apollon Maçı) 8. Hayvanlar Ülkesinde 9. Küçük Tayyareci (Masal) 10. Yedinci Sayı Bilmecesini Kazananlar 11. Kartopu Acunu Dolaşılıyor

Dergide en fazla bölüme yer verilen sayı, 20 Nisan 1935'te yayımlanmıştır. Diğer sayılar 10, 11, 12 bölüm şeklinde tasarlanmıştır. Derginin tüm sayılarında kesintisiz devam eden bölümler vardır. Bunlardan ilki "Ulusun Büyüklerini Tanıyalım (Kamâl Atatürk)" bölümüdür. Bölümde Atatürk'ün yaşamı, mücadeleleri ve Türk milleti için yaptıkları, çocukların bakış açısıyla ele alınmaktadır. Son 3 sayısında bu bölüm, "Ulus Büyüklerini Tanıyalım" ismini alarak İsmet İnönü'nün yaşamını ele almıştır. Mustafa isimli bir çocuğun Millî Mücadele'ye katkılarına yer verilen "Bin Yağıya Bir Mustafa" adlı hikâye, derginin tüm sayılarında yer alan bir diğer bölümdür. Mustafa'nın maceraları "Otükte (Tarihte) Büyük Çocuklar" başlığı ile sunulmuştur. "Yumurcağın Maceraları, Hayvanlar Ülkesinde, Kartopu Acunu Dolaşılıyor" isimli bölümler de tüm sayılarda yayımlanmıştır. "Bilgin Araştırıyor" isimli bilgi içerikli yazılar 12 sayı, Türkiye'nin gelecekte nasıl bir ülke olacağına ilişkin ütopyik anlatımlara yer verilen "Biz Yaparız" isimli bölüm ve okuyucuların yazılarına yer verilen "Kendi Yazılarımız" bölümleri 10 sayı, "Resimle Sinema" bölümü ise 5 sayı yayımlanmıştır.

Olgun Çocuk Dergisinde Ulus ve Tarih Bilinci Kazandırma Çabasına Yönelik Bulgular

Dergide yeri geldikçe Türk milletinin faziletlerine, Atatürk'ün çabalarının önemine ve Türk çocuklarının büyük işler başarabileceğine değinilmiştir. Bu tema, özellikle “Ulusun Büyüklerini Tanıyalım” ve “Bin Yağıya Bir Mustafa” bölümlerinde görülmektedir. Bununla birlikte dergi bir bütün olarak çocuklara belirli fikirleri aşılama gayretindedir ve Türk çocuklarının büyük sorumluluklarına (vatani korumak ve ileriye taşımak) yardımcı olacak içerikler üretmek iddiasındadır.

Ulusun Büyüklerini Tanıyalım Bölümüne İlişkin Bulgular

Ulusun Büyüklerini Tanıyalım bölümünde yer verilen yazılarda Millî Mücadele tarihine odaklanılarak çocuklarda ulus ve tarih bilinci oluşturulmaya çalışılmıştır. Atatürk'ün yaşamı, mücadeleleri, Türk milletinin kurtuluşu için verdiği emekler ve gerçekleştirdiği devrimler ele alınmaktadır. İşlenen konular arasında Çanakkale Savaşı, TBMM'nin açılması, Büyük Taarruz, Cumhuriyet'in İlanı, Atatürk Orman Çiftliği'nin açılması, Harf Devrimi ve gerekçeleri, kadın haklarıyla ilgili adımlar ve ekonomik alandaki gelişmeler vardır.

Böyle iken Atatürk yurdun bu en kötü gününde orduyu düzene koymuş, ordu kumandanlarını yapılacak şeylere inandırmış ve bir atılışla güzel Edirnemizi yağların elinden kurtarmıştı. Böylelikle çok daha ağır irseliklerle (şartlarla) barış (sulh) yapmak isteyen yağılara ve araya giren uluslara ayak ve söz direyebilmiştik. Daha o çağlarda Atatürk bu büyük yararlılığı ile Atatürk, ulusunu birinci ölümden kurtarmış, ona can vermişti. (alkışlar)... (Olgun Çocuk, Mart, 2, 1935: 3).

Atatürk bu savaş alanında, anafartalarda neler yaratmadı ki.. Acun savaşının en ünlü utkusunu (zaferini) Türk ulusuna bağışlıyan o idi. Yurdu, İstanbulu, ulusumuzun ötükteki (tarihteki) büyük adını kurtaran yalnız ve yalnız onun, büyük Ata Türkün varlığı idi. (Yaşa; bin yaşa sen Atatürk!..) Bu haykırış okulanın (okulun) toplantı odasındaki boşkutluların (talebelerin) yüreklerinden birden kopmuş, ortalık alkıştan inlemişti. (Olgun Çocuk, Mart, 9, 1935: 3).

Ama büyük Atatürk Türk ulusuna yapılan bu kötülöklere, adı büyük ulusumuzun ölümüne göz göre, göre katlanamazdı ya ve bir gün taşı, coştı. Saraya, padişaha ve ulus adamlarına yiğitçe, yapılan işin kötülüğünü bunun ulus için bir alçaklık olduğunu bağırarak, haykırarak söyledi. Yağılar bu yiğit kumandanın yakalatılmasını istediler. Atatürk buna karşılık olmak üzere kumandalık oniformalarını, apoletlerini söktü kopardı. Yüzlerine fırlattı. Ve yaşamak, tutsak olmadan açık alınla yaşamak isteyen ulusun başına geçti. Anadoluya gitti, Samsuna çıktı. Biraz sonra kurtuluş için çalışmaya and içen gençler, iyi düşünceli sübaylar (zabitler) ile Erzurumda bir toplantı yaptı. Artık yer, yer, köy, köy bütün Türk ulusu kadını erkeği, genci ihtiyarı, çoluğu çocuğu ile bu büyük kurtarıcının çevresinde toplanmağa başladı. Türk ulusu kalkınmak, ölümden kurtulmak, kendi büyük adına yakışan bir yaşayış yaratmak için kısaca, kurtuluş için

ölmüşlerdeki bütün varlıklar ile çalışacağına büyük Atamızın önünde kendi büyük adları üzerine and içtiler. (Olgun Çocuk, Mart, 16, 1935: 2)

Düşünün arkadaşlar ki bütün bu işler, bu büyük savaş ve utku ondört gün içinde bitirilmişti. Ondört gün bu. Ondört günde yurdun bu batı yanını değil baştan başa yağılardan temizlemek şöyle çabucak dolaşılmaz bile. Bu ne atılış ne saldırıştır ki bu kadar az gün içinde bu büyük kurtuluş savaşı başarılabilmişti. Bu güç Türk ordularına nereden gelmişti. Yalnız ve yalnız büyük Atamızın haykıran ve haykıran ve buyuran sesinden: (Türk orduları İleri daima ileri. İlk amacınız Akdenizdir!..) (Olgun Çocuk, Mart, 23, 1935: 3)

Yüzyıllardır yapılamayan bu öz ve büyük iş işte böyle bir- den başarılı. Çünkü bunu yapan ulusun bütün canile varlığı ile inandığı Büyük atamız Kamâl Atatürktü. O ne ister ve düşünürse o yapılır, o başarılıdır. Çünkü o Türk soyunun ilerleme ve yenilik yolunda beklediği Ataların Atası Kamâl Atatürktü. (Olgun Çocuk, Mart, 30, 1935: 3)

Biz önce satın alıyorduk. Ama şimdi hem kendimiz yapıyor ve hem de başkalarına satıyoruz. Bu ne büyük utkudur. Ekonomi utkusudur kardeşler. Bütün bunları yaratan yapan ve başaran Ataların Atası Kamâl Atatürk ve acunun en çalışkan ulusu Büyük Türktür. (Olgun Çocuk, Nisan, 13, 1935: 3)

Büyük Türk çocukları: Atatürk yavruları. Ne kadar bağırsanız, haykırsanız ve övünseniz, size gönendir(haktır). Siz bütün yurdun varlığınıza inandığı, ve ulu Atasının bunu her yerde ve her vakit söylediği yurdun öz varları Türk çocuklarıdır. Evet, Türk çocuğu yapar, başarır ve yaratır. Çünkü inandığı bir tek güç, bir tek varlık vardır. (Kamâl Atatürk). Bağırın yavrularım, haykırın Türk gençleri. Yaşasın, binler yaşasın Türkün büyük Atası ulu önder Kamâl Atatürk. Okulunun (Okulun) toplantı odası bu haykıran, taşan, coşan Türk çocuklarının yüreklerinden kopan (yaşasın Kamâl Atatürk) seslerinden inledi, inledi, inledi. (Olgun Çocuk, Nisan, 20, 1935: 3)

Bu pasajlarda Atatürk'ün ulus için önemine ve katkılarına değinildiği görülmektedir. Bunlar dışında Atatürk'ün Çanakkale Savaşı'ndaki yararlılıkları (3. sayı), kongrelerin yapılması ve Büyük Millet Meclisinin açılması (4. sayı), Kurtuluş Savaşı (5. sayı), Şapka Devrimi (6. sayı), Atatürk'ün Büyük Nutku ve ülke çapında gerçekleştirilen yenilik ve projeler (7. sayı), ekonomi alanındaki devrimler (8. sayı), Harf Devrimi ve öz dil savaşı (9. sayı) dergide yer verilen tarihsel bilgiler arasında yer almaktadır.

Dergide Atatürk'ün önemini güçlendirmek adına dönemin tarihe bakış açısını yansıtır bir biçimde önceki yönetime (saltanat-Osmanlı Dönemi) karşı alınan cephe açıkça görülmektedir. Özellikle padişahın Türk milletini kaderine terk ederek düşmanlarla anlaştığı vurgulanmaktadır. Böyle pasajlar, Osmanlılık yerine Türklük bilincinin aşılana çalıışıldığı diğer bazı bölümlere de destek niteliğindedir:

(Padişah Vahdettin için)...Ama kötü yaşamıya alışmış olan bu ..., bunca para ile kaçtığı halde kötü bir yaşayış içinde yabancı illerde öldü gitti. Türkün adını kirleten bu ... Belki de Özü temiz ulusumuza kirli ellerile kir sürmeğe kalkarlardı, Saltanat yıkıldı. Ve ... üstelik kendilerine yıllarca çalışmadan yaşayabilecekleri kadar para verilerek yurttan atıldılar. (Olgun Çocuk, Mart, 23, 1935: 3)

Yüzlerce yıldır özü temiz ve çok çalışkan ulusumuzu; Eski çağların geri kafalı padişahları, sultanları kendi yararlarını düşünerek din perdesi altında geriye sürüklemişti. (Olgun Çocuk, Mart, 30, 1935: 2)

Ulus Büyüklerini Tanıyalım bölümü, son 3 sayıda İsmet İnönü'nün büyük bir vatansever ve örnek alınması gereken bir devlet adamı olduğunu anlatmaktadır:

Bu öyle bir hayat ki; Siz onda baranlı bir sünün zorlu bir siyasacının, kavrayıcı ve başarılı bir idarecinin parlak ve göz alıcı görünenlerini görebilirsiniz; bu büyük adamın yaşı hep bunları yaratmakla, yurdunu yükseltmek için emek vermekle geçmiştir; En son baş bakanlıkta gösterdiği değerli varlığı; kendisini bir savaşçı ve siyasacı olarak tanıyan acuna güçlü bir ulus adamı olarak da tanıtmış, sevdirmiş ve saydırmıştır... (Olgun Çocuk, Mayıs, 4, 1935: 3)

Bin Yağya Bir Mustafa Bölümüne İlişkin Bulgular

Bin Yağya Bir Mustafa isimli bölümde, Mustafa'nın bir çocuk olarak düşmanlar karşısındaki dirayeti, zekâsı ve vatan sevgisi pek çok kez vurgulanmaktadır. Bu vurgu yapılırken düşmanların bu yiğitlik ve cesaret karşısında aslında zavallı ve komik durumda oldukları alt metnine yer verilmektedir. Mustafa ile nöbetçi düşman askeri arasında geçen bir diyalogda bu açıkça görülmektedir:

Akşamın alaca karanlığında bir ses miyavladı: -Dur vre!...:Kim var orada!... Bu cırlak sese tok ve yiğit bir ses karşılık verdi: -Köye gidiyom nöbetçi. Ben çoban Mıstafa!. Hani sizin yüzbaşının çobanı yokmu işte o.. (Olgun Çocuk, Şubat, 16, 1935: 4)

Mustafa, küçük bir çocuk olmasına rağmen kimseden korkmayan bir yiğittir. İlerleyen kısımlarda ölmekten korkmadığını ve vatan için gerektiğinde asla tereddüt etmeden öleceğini ifade etmektedir. Mustafa'nın maceraları anlatılırken düşmanların özellikle dış görünüşleri, konuşma tarzları gibi özelliklerinin küçümsendiği görülmektedir. Bu bölümün ilerleyen kısımlarında Mustafa'nın bir düşman nöbetçisini bıçaklaması, bir düşman cephanesini patlatması, düşmanların havada uçarak ölmeleri, Mustafa'nın ailesinin düşman askerlerince süngülenerek şehit edilmesi gibi şiddet içerikleri vardır (2. sayı, s. 5; 4. sayı, s. 5; 5. sayı, s. 4-5).

Yüz başı Kemal Tunc gözleri yaşla dolu olarak bu taşın üzerine, kendi eliyle (Bin yağya bir Mustafa) yazısını kazdı, sonra gözleri yaşlı duran Mehmedciklere döndü ve bağırdı:

-(Bin yağıya bir Mustafayı çok gören bir Ulusuz biz!) bağırın kardeşlerim, bağırın:.. Yaşasın Ulu Türk ulusu!.

Yaşasın yiğit Mustafa !.

Yaşasın Yurdun kurtuluş yolunda bize önder (Rehber) olan Gazi Mustafa Kemal Paşa !... (O günlerde büyük önder Kamâl Atatürk böyle anılırdı.) Yüzden artık yiğit Türk sülerinin yüreklerinden kopan (Yaşasın!) seslerine karşı dağlar karşılık verdiler:... -(Yaşasın !.)

Gün doğarken bir silâh patladı. İyi ama Mustafa gerçekten ölmüş mü idi? Hayır... Hayır.. (Olgun Çocuk, Mart, 9, 1935: 4-5)

Yağılar bombaları köprünün altına gizlice döşediler: ve bombaların ucuna bağladıkları uzun bir teli yerlere yayarak üstüne otlar örterek köprüden uzaklaştılar. Yağılardan birisi büyük bir ot kümesinin arkasına gizlendi. Bombanın düğmesi burada olacaktı. Yağılar biraz daha oyalandılar. Mustafayı tasa almıştı. Ya bunlar şimdi buralarda saklanırlarsa, hepsile başa çıkmak gücü. Tan yeri de az, az kızarmağa başlamıştı. Vakit yaklaşıyordu. Türk sülerine salık (haber) vermeğe de vakit kalmamıştı. Ne yapacaktı. Böyle elleri böğründe bekliyecek miydi. ... Silah sesini duyan yiğit Türk süleri arslanlar gibi ileri atıldılar... Ne olmuştu. ne olmuştu da bomba sandığının başındaki yağı düğmeye basamamıştı. Başı önüne yıkılmış kalmıştı. Mustafa tam vaktinde işe karışmıştı. (Olgun Çocuk, Mart, 16, 1935: 4-5)

...Yüzbaşı büsbütün şaşırılmıştı. Nasıl oluyordu, nasıl oluyordu da 13 yaşındaki bu küçük çocuk böyle şeyler yapıyordu. Sonra bu düşüncesinden kendi kendisine utandı. Elbet olurdu. Bu karşısındaki yavru bir Türk çocuğu idi. Damarlarında Türk kanı doluyordu... (Olgun Çocuk, Mart, 23, 1935: 4-5)

...Yağı yüzbaşısı kendi elile ölümün kucağına attığı bu yiğit çocuğun karşısında saygı ile eğildi. Yağı da olsa değer bilirdi. Yurdu için her şeyi canını bile esirgemeyen bu büyük Türk çocuğunu o da saygıladı: ... (Olgun Çocuk, Nisan, 6, 1935: 5).

Mustafa. Yiğit çocuk. Türk, Fransız, İngiliz, kim olursa olsun, senin bu büyük ve haklı işin karşısında başını eğer. Sen bunları yapmakla yurt, ödevini (vazifeni) yapmış oldun. (Olgun Çocuk, Mayıs, 4, 1935: 4)

Mustafa'nın zaman zaman şehit olduğu düşünülmemekte ve ardından bunun böyle olmadığı ortaya çıkmaktadır. Şehitlik teması üzerinden yurt sevgisinin paylaşıldığı pasajlar bunu açıkça göstermektedir:

Ayşe nine Özkanın anası beni yola çıkarmış uğurlarken:

- Dün gece Mustafayı düşümde (ruyamda) gördüm.

Bana: Sağlık olsun nine. Biz Türkler işimizi övünmek için değil yurdumuz için yaparız. Varsın Mustafanın angi (hatıra) defteri de yansın. Binlerce Mustafa

unutulur, göçer gider. Ama Türk ulusu başında Atatürkler gibi önderler buldukça yüz binlerce yıl daha yer yüzünde al bayrağımı dalgalandırır.” (Olgun Çocuk, Nisan, 13, 1935: 5)

Ya baban, annen, kardeşin onlar ne oldu. Bir az kendine geldin. Urunçtan çatlayacağım. Anlatırmısın yavrum. Bu sözler o acıklı, bütün benliğini kasıp kavuran, tutuşturan, görükeni Mustafanın gözlerinin önüne getirmişti. Gözleri buğulandı. Kaşığı tepsinin üstüne bıraktı. Karşıya dalgın, dalgın bakarak: Onları yağılar süngülediler. Öldürdüler. Ben de onları ve bu sevgili ölüleri alevler içinde göklere uçurdum. Dedi ve sustu. (Olgun Çocuk, Mayıs, 4, 1935: 4)

Diğer Bölümlerdeki Tarih ve Ulus Bilinci Kazandırmaya İlişkin Bulgular

Dergide ulus ve vatan sevgisi aşılama gayretinde olan diğer bölümler; Can Verip Canlar Kurtaran Tekin, Kurtların Ağzında, Adı Büyük Ulusun Çocuklarıyız Biz (Tiyatro), Ulus Malı Yağıya (Düşmana) Verilir mi? (Hikâye), Büyük İdman Bayramımız, Ulu Atamızın Büyük Ulus Kurumu ve Cumurluk Halk Partisi Bayramı’dır. Örneğin “Can Verip Canlar Kurtaran Tekin” isimli bölümde, Tekin maden ocağındaki işçileri kurtarmak için canını feda etmektedir. Görüldüğü üzere yurt sevgisi sadece düşmanlara karşı değil, Türk yurdunda yaşayan ve yardıma ihtiyaç duyan herkes için geçerli olan bir olgu olarak gösterilmektedir. “Kurtların Ağzında” isimli bir başka bölümde ise düşmanlarla ilgili önemli bir istihbarat elde eden iki erkek kardeşin kar ve tipide bir kızakla yola düşmesi anlatılmaktadır ancak içlerinden biri, elde edilen bilgi güvenle karakola ulaşsın diye kendini kurtlara feda etmektedir. Kızağı sürmeye devam eden kardeş ise bilgiyi karakola ulaştırır (Olgun Çocuk, Mart, 16, 1935: 9).

“Ulus Malı Yağıya Verilir mi?” isimli bölümde kağnı ile cephan taşıyan Ali’nin cephaneyi düşmana teslim etmemek için kendini ve kağnıyı yaktığı anlatılmaktadır:

Arabanın havaya uçtuğu yere geldik. Ötede beride insan gövdeleri, ölümler yatıyordu. Ali bu yeğit Türk çocuğu yok olmuştu. Ertesi sabah buraya gene geldik. Onun kırmızı gömleğinin bir parçasını ağaç dallarında bulduk. Yağılara tutsak olmamak için bu yeğit Türk çocuğu, yeğit Ali canını vermişti. (Olgun Çocuk, Mayıs, 4, 1935: 9)

Derginin “Biz Yaparız” bölümünde Türk ulusunun gelecekteki teknolojik gelişmişlik durumu ve özellikle kendi uzay çalışmalarını yapması vurgulanmaktadır. Türkiye’nin 2500 yılında geldiği gelişmişlik düzeyi üzerinden ütopyik değerlendirmelere yer verilmiş, bu çağda ülke medeni alemin en gelişmiş devleti olmuş, yıldızlar arası seyahat olağan bir durum hâline gelmiş ve robotlar günlük yaşamın içinde önemli bir yere sahip olmaya başlamıştır. Uzaya gönderilen roketin isminin Atatürk koyulduğu bu çağda da onun ilkelerine sadakatın en üst düzeyde olduğu vurgulanmıştır. Söz konusu gelişmişlik düzeyine ulaşılabilmesi için ilke ve devrimlere sıkı sıkıya bağlı hareket etmek gerektiği vurgulanmıştır. Çocuklara Türklerin başarılı ve çalışkan bir ulus olduğu anlatılmıştır:

Bilginer söyledi!

- Evet Atatürk çocukları. Ulu atamızın çocukları, gençleri olduğunuzu her yerde Acunda ve göklerde yücelteceksiniz. Buna evren inanmıştır; ve inanacaktır. Bu anıkladığınız çok büyük ve ulusal, değerli fen işine beni de katacaksınız; Bana da bu işten bir pay ayıracağınız değilmi? Evet sizinle ben de geleceğim ve geliyorum. Fen ve bilgi yolundaki bütün varlığımı bu işe vermeğe ben de Atamızın önünde and içiyorum, gideceğiz, yapacağız, başaracağız, ölmeyecek her vakit diri kalacak ve utku ile döneceğiz. (Olgun Çocuk, Nisan, 13, 1935: 15)

Dergide doğrudan ya da dolaylı olarak yurt sevgisi ve Türk olma olguları üzerinde durulmaktadır. Bunu kanıtlayan pek çok pasaj olduğu gibi bazı başka ögeler de söz konusudur. Örneğin derginin birinci sayısının 16. sayfasında “Türk Çocuklarıyız” isimli bir şarkı notası, sözleriyle paylaşılmıştır. 3. sayıdan itibaren okuyucular tarafından gönderilen yazılar “Kendi Yazılarımız” bölümünde sunulmuştur. Bu bölümdeki yazılarda Olgun Çocuk merkeze alınarak yurt, millet ve Atatürk sevgisi yansıtılmıştır. Çocukların gönderdiği şiirler de bu olgular çerçevesinde şekillenmiştir. Örneğin 4. sayıdaki şiirler, dergiye hitaben yazılsa da Atatürk ile ilgili vurgular da içermektedir. 9. sayı da ise ilginç bir bulgu olarak Melahat isimli bir çocuğun yazdığı “Ben bir Türk oğluyum...” şeklinde başlayan bir şiir vardır.

Dergi İçeriklerine İlişkin Diğer Bulgular

“Kartopu Acunu Dolaşıyor” yazı dizisinde Kartopu isimli siyahi çocuğun Mısır’a gidip gezmesi anlatılmıştır. Neden siyahi bir çocuğun seçildiği ve isminin Kartopu koyulduğu düşündürücüdür. Maceralarına bakıldığında başına gelen olayların bir kısmının gerçek hayatta gerçekleşmesinin mümkün olmadığı görülmektedir. Dünya seyahatine çıkıp seyahatini sadece Mısır’a gerçekleştirebilmiş olması da dikkati çeken başka bir bulgudur.

“Hayvanlar Ülkesinde” bölümünde; uçan bir leyleğin sırtına binen bir fil, sonra fil ve leyleğin bir balinanın sırtına binmesi ve gezmeleri gibi çeşitli fantastik öğelere yer verilmesiyle çocuklarda merak uyandırmak ve onları eğlendirmek istenmiştir.

“Aykut’un Oyuncakları” bölümünde, oyuncaklar konuşmaktadır ancak hikâyenin sonunda bunun bir rüya olduğu özellikle belirtilmiştir. “Minik Ece” bölümünde, karınca boyutundaki bir kız çocuğunun fantastik macerası anlatılmaktadır. “Resimle Sinema” bölümünde, denizde dalış yapan Yalçın isimli çocuğun ahtapot ve kılıç balığı gibi hayvanlarla mücadelesi yansıtılmaya çalışılmıştır. Hayvanlar kendisine sürekli saldırmakta ve o da başarılı bir biçimde onlara karşı koymaktadır.

“Bilgin Araştırıyor” bölümünde, çocukların farklı konularda bilgilendirilmesi amaçlanmış ve bu bölüm dikkat çekici büyük görsellerle desteklenmiştir. Bu bölümde gemi ve tren gibi ulaşım araçlarının tarihsel süreçteki gelişiminden, duyu organlarının yapısına ve dinazorlar çağına kadar birbirinden farklı pek çok konuda içerikler mevcuttur. “Yumurcak” isimli çocuğun maceralarının anlatıldığı yazı dizisinde

çocukların karikatürlerle eğlendirilmeye çalışıldığı görülmektedir. “Kara Sokak Çift İkiye Karşı Songur” bölümünde bir suç şebekesini çökerten Songur isimli bir erkek çocuğun macerasına yer verilmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Olgun Çocuk dergisinin özelliklerinin ortaya koyulması ve buradan hareketle çocuklarda ulus ve tarih bilinci oluşturma açısından dergi içeriklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre bu dergi, çocuklarda ulus ve tarih bilinci oluşturma çabası içindedir.

1930'lu yıllarda çocuk dergileri (Çocuk Saati vb.) yayımlandıkları çalkantılı dönemleri yansıtan bir dizi siyasi konuyu ele alıyordu. Çocuk dergileri, genç okuyucuların bilgili ve ilgili vatandaşlar olmaya hazırlanmalarına yardımcı olarak, yükselen neslin siyasi bilincini şekillendirmede kritik bir rol oynamıştır (Babkina & Proskurova-Timofejeva, 2022; Tunc, 2012).

Bu yıllardaki çocuk dergilerinin genel görünümünü anlayabilmek açısından en önemli kaynaklar arasında DeNel Rehberg Sedo'nun Reading Communities from Salons to Cyberspace (Salonlardan Siberuzaya Toplulukları Okumak) isimli kitabı gelmektedir. Bu kitap, Avrupa'daki çocuk süreli yayımlarının tarihini ve gelişimini ele almakta, belirli dergilerin ve kültürel bağlamlarının ayrıntılı analizlerini sunmaktadır. Sedo'ya (2011) göre söz konusu yıllarda Avrupa'daki çocuk dergileri daha yaygın ve sofistike hâle gelmiştir. Hem erkek hem de kız çocuklarına yönelik dergiler, bu dönemde oldukça popüler olmuştur. Dergilerde çocukların ilgisini çekebilecek macera öykülerine yer verilmiştir. Sedo (2011), ayrıca bu dönemde yukarıda açıklanan gelişmeler çerçevesinde politik mesajların çocuk dergilerine girdiğini ifade etmektedir. Dergilerde Avrupa'nın çalkantılı siyasi iklimini yansıtan, günün sosyal ve siyasi meselelerini ele alan makaleler ve hikâyelere yer verilmeye başlanmıştır. Örneğin sosyalist veya komünist fikirleri destekleyen ya da faşizmi veya nazizmi eleştiren hikâyeler yayımlanmıştır. Sedo (2011), kitabında İngiliz çocuk dergilerinin görgü kurallarını, Alman çocuk dergilerinin otoriter dünya görüşünü vurgulamakta olduğunu açıklamıştır. Ona göre dergiler, yayımlandıkları ülkelerin kültürel değerlerini yansıtırma eğilimindedir.

Benzer bir durum Türkiye'deki çocuk dergileri için de geçerli olmuştur. Bu dönemdeki gelişmeler çocuk dergilerini de etkilemiş, onlara ciddi görevler yüklemiştir. Çocuk dergileri hayatın her alanında gerçekleşen yenilik, değişim ve dönüşüm hareketlerini kavratmak için çaba göstermiştir (Alabaş, 2018). Çocukların dergide ele alınan içerikler itibarıyla dönemin siyasi olaylarıyla bağlantı kurması olasıdır. Çocuk dergilerinin içeriklerine bazı siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyolojik konular yansımıştır (Alabaş, 2019). Olgun Çocuk, bu misyonu gerçekleştirme gayretinde olan dergilerden biridir.

Olgun Çocuk içeriği bakımından korumacı ve milliyetçidir. Türk milletinin her an kendisini yeniden savunmak durumunda kalabileceği, bu nedenle ülkenin sürekli

gelişmesi gerektiği hissettirilmektedir. Bu da o yıllarda uluslararası anlamda bir güvensizliğin hâkim olduğunu kanıtlamaktadır. Sunulan mesajların önemli bir bölümü; söz konusu kaygıların, millî birlik ve beraberliği korumanın ve ulus bilinci yaratma çabalarının bir yansıması olarak değerlendirilebilir. I. Dünya Savaşı sonlarında yayımlanan “Talebe Defteri” dergisindeki gibi (Aksoy, 2019), sıkıntı ve yokluklara rağmen mücadeleye devam eden kahramanların öyküleri ön plana çıkarılarak çocukların millî kimlik bilinci geliştirilmeye çalışılmıştır. Ulus bilinci yaratma çabası ise dergide yer yer Osmanlı mirasının eleştirilmesi üzerinden kurgulanmıştır. Söz konusu yıllarda Türk tarihinin Osmanlı tarihinden ibaret olmadığı vurgusu ön plandadır. Osmanlılık yerine Türklük ve ulus bilinci olguları ön plana çıkarılmıştır. Özellikle Osmanlı'nın son döneminin açıkça reddedildiği görülmektedir. Benzer şekilde Alabaş (2019) da Cumhuriyet'in ilk uzun süreli çocuk dergilerinde Osmanlı son dönemine özellikle padişahların şahsına, hanedan üyelerine, devlet yöneticilerine ve devletin politikalarına yönelik eleştiriler yapıldığını tespit etmiştir. Dergide ulus bilinci oluşturma çabası vatan sevgisi ve vatanın kurtarılması için şiddete başvurma temalarıyla harmanlanmıştır. Çocuklar yetişkinlerin küçük kopyaları gibi düşünülmüş ve bu nedenle çocuklara özgü bir sesleniş benimsenmeye çalışılmış olmasına rağmen, metin ve görsellerin alt mesajlarının yetişkinlere hitap edebilecek düzeyde olduğu görülmüştür. “Bin Yağya Bir Mustafa” yazı dizisinde, ön plana çıkan düşmanlarla bir yetişkin gibi çatışma ve vatan için kendini feda etme gibi soyut mesajlar içeren görsel ve metinler çocukların seviyesinin üzerindedir. Dergi, Mustafa'yı örnekendirerek Türk milletinin kudretini ve gerekirse bir kez daha kendisine art niyet besleyen düşmanları yok edecek güce sahip olduğunu (şiddete yer vererek) vurgulama gayretindedir. “Çocuk Sesi” dergisi (1928-1947) üzerine yapılan bir araştırma da çocuklara uygun olmayan şiddet sahnelerini vurgulamaktadır (Erdil, 2018). Bunda 1930'larda Avrupa'da politikanın ısınması ve karşıt fikirlere sahip liderlerin birbirlerinin aleyhine çeşitli askerî çabalara girişiyor olması etkili olmuş olabilir. Dergideki ulus ve tarih bilinci yaratma çabasına ilişkin bulgular yukarıda örneklendirilen alanyazınla örtüşmektedir.

Olgun Çocuk, siyasi mesajlar içeren ve 1930'lardaki genel havayı ve kültürel değerleri yansıtan bir dergidir. O dönemde Atatürk önderliğindeki Türk hükümeti, Türk toplumunu modernleştirme ve laikleştirme yönünde kapsamlı bir program başlatmıştır. Bu çabanın bir parçası olarak hükümet; okuryazarlığı özendirmeyi, Türk kültür ve edebiyatını tanıtmayı amaçlayan yeni eğitim politikalarını uygulamaya koymuştur. Birçok yazar ve yayıncı genç okuyucular için dergiler, kitaplar ve diğer materyaller oluşturmak için çalışmış; değişen ulusal gündem medya araçlarında geniş yer bulmuştur. Dergi, Atatürk devrimlerinin gerekçelerini açıklama çabasında olmuştur. Özellikle Atatürk'ün millet için faydalarına değinilen bölümlerde bir ya da birkaç devrim örneklendirilerek bu devrimlerin yapılma gerekçeleri açıklanmıştır. Harf Devrimi'ne ve öz Türkçe kelimelerin kullanımına verilen önem, dergi boyunca kendini göstermektedir. Sözcüklerin eski karşılıklarının parantez içinde verildiği ve bunun bilinçli bir şekilde yapıldığı görülmektedir. Bazı bölümlerde öz Türkçe kelimelerin kullanılması gerektiğine ilişkin bazı uyarılar mevcuttur. Söz konusu

yıllarda siyasetin de önemli gündem maddeleri arasında yer alan dilde sadeleşme çabaları (Levend, 1972) dergide karşılık bulmuştur. Dergideki siyasi mesajlara ilişkin bulgular yukarıda örneklendirilen alanyazınla örtüşmektedir.

Olgun Çocuk, 1930'ları başka yönlerden de yansıtmaktadır. Örneğin 1930'lu yıllarda Batı başkentlerinde Afrikalıların daha fazla görünür olması dönemin popüler kültür öğelerine yansımıştır (Bonner, 1995). Derginin yazarları dönemin ruhuna uygun olarak Batı'yı takip eden kişilerdi. Dergide "Kartopu" ismi verilen siyahi çocuğun maceralarına yer veriliyor olması, bu eğilimin bir yansıması olarak değerlendirilebilir. 1930'ların gazete ve dergilerinde, siyahiler genellikle suçlu, tembel ve eğitimsiz olarak olumsuz bir şekilde tasvir edilmekteydi. Siyahiler, Avrupa dergilerinde genellikle kolonyal ve egzotik bir mercekle tasvir edilmiştir. Fotoğraf, resim ve makalelerde öteki algısının, yabancı olanın ve bilinmeyenin simgesi olarak görülmüşlerdir. Bu tasvirler, ırksal klişeleri güçlendirerek beyazların üstünlüğü fikrini sunmuştur (Lester & Smith, 1990). Kartopu egzotik yansıtılmamakla birlikte kimsesiz, sokak çocuklarından zorbalık gören, seyahat edeceği vapura gizlice binmek durumunda olan bir bireydir. Bu bulgu, yukarıda örneklendirilen alanyazındaki tespitlerle örtüşmektedir.

Olgun Çocuk, güçlü ve cesur Türk imajını erkek çocuklar üzerinden kurgulamıştır. 1930'ların çocuk dergilerinde kadınlar; ev içi alanla sınırlı, eşlerinin ve çocuklarının bakımından sorumlu, erkeğin işi olarak kabul edilen işleri anlamayan sosyal gruplar olarak görülmüştür (Mirza Girgin, 2021). Bu dönemde kız çocuklarının eğitim hakkından yararlandığı konusunda genel bir fikir birliği olmasına rağmen bu konu genellikle görsellerdeki temsil ile sınırlı kalmıştır. Erkek çocuklar güçlü, cesur, korkusuz, babacan, kudretli gibi niteliklerle anılırken kız çocukları güzel, utangaç, kibar gibi edilgen sıfatlarla kendilerine yer bulabilmişlerdir (Mirza Girgin, 2021). "Çocuk Sesi" dergisinde olduğu gibi (Turanlı, 2017), Olgun Çocuk dergisi de ideal özelliklere sahip bir Türk çocuğu profili oluşturma çabası içerisindedir. Ancak bu çocuk özellikle erkek çocuktur. Dergiyi hazırlayan kadronun ağırlıklı olarak erkeklerden oluşması ve geleneksel toplumsal cinsiyetçi bakış açısı bu duruma neden olmuş olabilir. Bu bulgu yukarı örneklendirilen alanyazındaki tespitlerle uyum içerisindedir.

Yeni araştırmalarda çocuk dergilerinin ulus ve vatan bilinci oluşturma misyonları dışında farklı temalarda ele alınarak araştırılması ve bu yolla alanyazına katkı sunulması önerilmektedir.

References

- Akbayrak, K. (2014). *Erken Cumhuriyet Döneminde Sosyalleşme Aracı Olarak Süreli Çocuk Yayınları (Mektepli Gazetesi, Çocuk, Çocuk Sesi Dergileri Örneği)*. [Children Magazines As A Way Of Socialisation In Early (Mektepli Newspaper, Çocuk, Çocuk Sesi Journals Samples)] [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Akşin, S. (2012). *Kısa Türkiye Tarihi* [Brief History of Turkey] Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Aksoy, V. (2019). Bir Çocuk Dergisinde Birinci Dünya Savaşı ve Yansımaları: "Talebe Defteri" [The First World War And The Reflections In The Journal Of A Child: "Talebe Defteri"]. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 19(39), 485-507.
- Alabaş, R. & Dilek, D. (2020). Kanıt temelli öğrenme-öğretme. İçinde G. Ekici (Ed.). *Etkinlik Örnekleriyle Güncel Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları IV* (ss.187-228), Pegem Akademi.
- Alabaş, R. (2018). Çocuk Haftası Dergisi ve Çocuk Eğitimi Açısından İncelenmesi [Çocuk Haftası (Child Week) Magazine and Its Analysis in Terms of Child Education]. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(5), 1765-1784. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3077>
- Alabaş, R. (2019). *Cumhuriyet ve Çocuk Bir Sosyalleşme Aracı Olarak Çocuk Dergileri*. Yeni İnsan Yayınevi.
- Alabaş, R., & Kamer, S. T. (2016). Afacan Çocuk Gözü dergisi ve çocuğun vatandaş olarak eğitimi ["Afacan Çocuk Gözü" magazine and the education Of the child as a citizen]. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-(Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı)*, 11(3), 77-92. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9273>
- Altheide, D. L. (2000). Tracking discourse and qualitative document analysis. *Poetics*, 27(4). [https://doi.org/10.1016/S0304-422X\(00\)00005-X](https://doi.org/10.1016/S0304-422X(00)00005-X)
- Arendt, H. (1951). *The origins of totalitarianism*. Harcourt Brace & Co.
- Armaoğlu, F. (2018). *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi [20th Century Political History] (1994-1995)*. Kronik Kitap.
- Asar, A. & Yeşilyurt, E. (2017). Çocuk Haftası dergisinin çocuk edebiyatı açısından incelenmesi. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 5, 296-315. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kebd/issue/67222/1049184>

- Aslan, C. (2006). Türk çocuk yazınında çocuk-yetişkin çatışmasının yer aldığı kimi yapıtların incelenmesi [Analysing some works in which child-adult conflict takes place in Turkish children's literature]. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(2), 193-216. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000134
- Babkina, E., & Proskurova-Timofejeva, O. (2022). Russian-language children and youth periodicals of Latvia in the 1920s-1930s. *Tekst. Kniga. Knigoizdanie*. <https://doi.org/10.17223/23062061/29/5>
- Bilge, H. (2017). Adında "Türk" Kelimesi Bulunan İlk Çocuk Dergisi: Türk Yavrusu. [The First Children's Journal which has the Word "Turk" as Name: Türk Yavrusu]. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (41), 79-89.
- Bodur, H. (2005). *Kronolojik 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi* [Chronological 20th Century Political History]. Yeditepe Yayınları.
- Bonner, P. (1995). African Urbanisation on the Rand Between the 1930s and 1960s: Its social character and political consequences. *Journal of Southern African Studies*, 21(1), 115-129. <https://www.jstor.org/stable/2637334>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <http://dx.doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Carr, E. H. (2015). *Tarih Nedir?* (Çev. Misket Gizem Gürtürk). İletişim Yayınları. (Orijinal Yayın Tarihi: 1961).
- Creswell, J. W. (2013). *Research Design Qualitative, Quantitative, and Mixed Method Approaches* (4th ed.). SAGE Publications.
- Cüneyd, O. (1999). Eski Harfli Çocuk Dergileri [Periodicals for Children in the Old Alphabet]. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 7, 511-518. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/654863>
- Davulcu, E. ve Temel, M. (2016). 1923-1926 Yıllarında Yayımlanan Yeni Yol Dergisi ve Dergide Yayımlanan "Cumhuriyet" Konulu Yazılar Üzerine Bir İnceleme [An Analysis on Yeni Yol Magazine and "Republic" Themed Writings in The Magazine Published Between the years of 1923-1926]. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 42, s.113-126.
- Duman, D. (2010). 1930-1950 Dönemi Çocuk Dergilerinde Yurttaşlık Bilinci Gelişimi Kapsamında Ulus-Devlet Algısının Sağlanması: "Türk Çocuğu-Cumhuriyet Çocuğu" [Achieving perception of nation-state in the context of Development of citizenship consciousness in the children's Magazines between 1930-1950: "Turkish child-republican child"]. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 9(20), 157-170.
- Erdil, M. (2018). 'Çocuk Sesi' Dergisinin İlk 50 Sayısı Üzerine Bir İnceleme. *Journal Of World Of Turks/Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, 10(2). 33-56.

- Gerber, T. P., & van Landingham, M. E. (2021). Ties That Remind: Known Family Connections to Past Events as Salience Cues and Collective Memory of Stalin's Repressions of the 1930s in Contemporary Russia. *American Sociological Review*, 86(4), 639-669.
- Glesne, C. (2013). *Nitel araştırmaya giriş. (2. Baskı)*. P. Yalçınoğlu (Çev). Anı Yayıncılık.
- Gurbetoğlu, A. (2006). *II. Meşrutiyet döneminde yayımlanan çocuk dergilerinin eğitim açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Güven, İ. (2010). *Türk Eğitim Tarihi*. Naturel Yayınları.
- Güven, İ. (Ed.). (2014). *Tarih Öğretimi: Kuram ve Uygulama*. Pegem Akademi.
- Harman, C. (2011). *Halkların Dünya Tarihi*. Yordam Kitap.
- Hutchison, T. W. (2009). A formative decade: methodological controversy in the 1930s. *Journal of Economic Methodology*, 16(3), 297-314. <https://doi.org/10.1080/13501780903230963>
- Kaptan, A., & Sürmeli, K. (2013). Çocuk Dergilerinde Karşılaşılan Tipografi Sorunları ve Çözüm Önerileri. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(2), 183-197. <https://doi.org/10.31464/jlere.719097>
- Koçer, D. N. (2020). 'İdeal Çocuk'tan 'Küresel Tüketici'ye: Türkiye'de Çocuk Dergileri ve Çocuk İmgesi. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 13(31), 1218-1237. <http://dx.doi.org/10.12981/mahder.745700>
- Küçük, S. (2010). İlk Türkçe Çocuk Dergileri ve "Çocuklara Mahsus Gazete" [The Early Turkish Children's Periodicals and "Çocuklara Mahsus Gazete" [the Journal Special To Children]]. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (24), 221-257. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/151816>
- Lester, P., & Smith, R. (1990). African-American Photo Coverage in Life, Newsweek and Time, 1937-1988. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 67, 128 - 136. <https://doi.org/10.1177/107769909006700119>.
- Levend, A. S. (1972). *Türk dilinde gelişme ve sadeleşme evreleri* [Development and simplification phases of Turkish language.]. TDK Yayınları.
- Lewis, B. (2011). *Modern Türkiye'nin Doğuşu*. Arkadaş Yayınevi.
- Lune, H., & Berg, B. L. (2017). *Qualitative research methods for the social sciences*. Pearson.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. (Çev. Ed. Selahattin Turan). Nobel Yayın.

- Mihalka, M. (1980). *German Strategic Deception in the 1930s*. Rand Corp Santa Monica Ca.
- Mirza Girgin, A. (2021). Reflection of Gender Roles in Children's Magazines During Foundation Phase Of Modern Turkey: Continuation of Tradition in Modernity Axis. *International Journal of Turcologia*, 16(31). 29-47.
- Osborne, K. (2006). To the Past, edited by Ruth Sandwell, *To The Past: Why We Need to Teach and Study History*. University of Toronto Press, 103-132.
- Özdemir, M., & Toprakçı, E. (2019). II. Meşrutiyet Dönemi Çocuk Dergilerinde Boykot Konusu [Boycott Issue In The Children Magazines Of IInd Constitutionalism Period]. *Language and Literature*, 14(2), 799-819. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22830>
- Öztekin, H. (2019). Tek Parti Dönemi Çocuk Dergilerinde 'İdeal Türk Çocuğu'nun İnşası: Yavrutürk ve Cumhuriyet Çocuğu Dergileri Üzerine Bir İnceleme [Building 'Ideal Turkish Child' in Children's Magazines of the One-Party Period: A Review on Yavrutürk and Cumhuriyet Çocuğu Magazines]. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(2), 1229-1254. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.547979>
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*. (Çev. M. Bütün, S.B. Demir). Pegem Akademi.
- Sarıkaya, M. (2010). Türk Çocuk Dergilerinde Tarih 1918-1931 . [History in Turkish Child Magazines 1918-1931]. *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 12, 51-83.
- Sedo, D.R. (2011). *Reading Communities from Salons to Cyberspace*. Palgrave Macmillan.
- Seggie, F. N. & Bayyurt, Y. (2015). *Nitel Araştırma: Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları* [Qualitative Research: Methods, Techniques, Analyses and Approaches]. Anı Yayıncılık.
- Seixas, P. & Peck, C. (2004). *Teaching Historical Thinking*. In A. Sears & I. Wright (Eds.), *Challenges and Prospects for Canadian Social Studies*. Vancouver: Pacific Educational Press. 109-117.
- Silverman, D. (2021). *Doing Qualitative Research (5. Baskı)*. SAGE Yayıncılık.
- Şimşek, H. (2001). XIX. Yüzyıl Çocuk Dergiciliği ve Eğitsel İşlevleri Üzerine [On XIX. Century Children's Magazine and Educational Functions]. *Millî Eğitim Dergisi*, 151, 1-9.
- Tarling, N. (2016). *Neutrality in Southeast Asia: concepts and contexts*. Taylor & Francis.

- Tuğluoğlu, F. (2015). II. Meşrutiyet Döneminde Milliyetçi Bir Çocuk Dergisi: Talebe Defteri (1913- 1919) [A Nationalist Child Journal In The Second Constitutional Period: Talebe Defteri Magazine (1913-1919)]. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 15(30), 99-139.
- Tunc, T. (2012). Rumours, Gossip and Lies: Social Anxiety and the Evil Child in Lillian Hellman's *The Children's Hour*. *Journal of Literary Studies*, 28, 32 - 54. <https://doi.org/10.1080/02564718.2012.677988>.
- Turanlı, E. (2017). Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Türk Ulus İnşası Sürecinde Türk Çocuğu Tasarımı: Çocuk Sesi Dergisi [The Representation of the Turkish Child During the Construction of Nation in the First Years of the Turkish Republic: Çocuk Sesi Magazine]. *TRT Akademi*, 2(4), 486-504.
- Üstündağ, N., & Bakan, U. (2022). Türkiye'de Cumhuriyet Sonrası Çıkan Çocuk Dergi Kapak Tasarımlarının Görsel Analizi [Visual Analysis of Post-Republic Children's Magazine Cover Designs]. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 1419-1440.
- Wineburg, S. (2018). *Why learn history (When it's already on your phone)*. University of Chicago Press.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (9. Genişletilmiş Baskı)* [Qualitative Research Methods in Social Sciences]. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, E. (2017). Osmanlıcılıktan Türk Milliyetçiliğine Bir Çocuk Dergisi: Çocuk Dünyası (1913- 1914) [Cocuk Dunyasi - A Child Magazine: from the Ottomanism to the Turkish Nationalism during the Balkan Wars (1913-1914)]. *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 32(1), 209-232.
- Zürcher, E. J. (2012). *Modernleşen Türkiye Tarihi (27. Baskı)* [Cocuk Dunyasi - A Child Magazine: from the Ottomanism to the Turkish Nationalism during the Balkan Wars (1913-1914)]. İletişim Yayınları.

Ethical Declaration and Committee Approval

In this research, the principles of scientific research and publication ethics were followed.

Since this research is based on document review, it does not require ethics committee approval.

Bu araştırma doküman incelemesine dayandığı için etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Proportion of Author's Contribution

The authors contributed equally to this research.